

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Bakalářská práce

Změny v závazkových vztazích v novém Občanském zákoníku se zaměřením na kupní smlouvy a smlouvy o dílo

Vypracovala: Eliška Burešová
Vedoucí práce: JUDr. Rudolf Hrubý

České Budějovice 2014

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Eliška BUREŠOVÁ**
Osobní číslo: **E11247**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Změny v závazkových vztazích v novém Občanském zákoníku se zaměřením na kupní smlouvy a smlouvy o dílo**
Zadávající katedra: **Katedra práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem této bakalářské práce je porovnat změny v právní úpravě kupní smlouvy a smlouvy o dílo v novém Občanském zákoníku s Obchodním zákoníkem. Porovnání a dopady těchto změn na podnikatelskou a nepodnikatelskou sféru.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury a právních předpisů.
2. Porovnání změn v právní úpravě
3. Zhodnocení zjištěných poznatků
4. Návrhy opatření

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární rešerše. 3. Úprava nového Občanského zákoníku. 4. Komparace změn v právní úpravě kupní smlouvy v Občanském zákoníku s Obchodním zákoníkem. 5. Komparace změn v právní úpravě smlouvy o dílo v Občanském zákoníku s Obchodním zákoníkem. 6. Výsledky komparace. 7. Závěr. 8. Literatura. 9. Přílohy

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **40-50 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

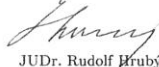
Bejček Josef. Nástin obchodního práva II. Brno: Masarykova univerzita, 2009
Štenglová Ivana. Smlouva o dílo. Praha: C. H. Beck, 2010
Plíva Stanislav. Obchodní závazkové vztahy. Praha: ASPI, 2009
Svejkovský Jaroslav. Nový Občanský zákoník. Praha: C. H. Beck, 2012
Kolektiv autorů. ÚZ 925 Obchodní zákoník. Ostrava: Sagit, 2012
Kolektiv autorů. ÚZ 900 Nový Občanský zákoník. Ostrava: Sagit, 2012
Periodika vztahující se k této problematice

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Rudolf Hrubý**
Katedra práva

Datum zadání bakalářské práce: **20. března 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2014**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 26. března 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci na téma Změny v závazkových vztazích v novém Občanském zákoníku se zaměřením na kupní smlouvy a smlouvy o dílo vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění za použití materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury a po konzultacích s vedoucím bakalářské práce.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou JČU) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

Dále prohlašuji, že souhlasím s tím, aby tímto způsobem v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. byly zveřejněny posudky vedoucího a oponentů i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce.

Souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích

.....

Eliška Burešová

Poděkování

Děkuji panu JUDr. Rudolfu Hrubému za ochotu, trpělivost, odborné vedení a cenné rady, které vedly k úspěšnému zhotovení této kvalifikační práce.

Poděkování také patří mé rodině, především mé sestře Ing. Anně Adámkové, a přátelům za podporu a pomoc při zpracování mé bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod. Cíl práce.....	7
1.1	Dílčí cíle	7
1.2	Pracovní hypotézy	8
1.3	Metodický postup.....	8
2	Přehled řešené problematiky	9
2.1	Vymezení pojmů	9
2.2	Závazkové vztahy.....	11
2.3	Vznik smluv	12
2.4	Historický vývoj kupní smlouvy	13
2.5	Historický vývoj smlouvy o dílo.....	15
3	Nový občanský zákoník	17
3.1	Obecná východiska	17
3.2	Cesta k novému občanskému zákoníku	19
3.3	Všeobecná ustanovení o závazcích	22
4	Komparace změn v právní úpravě kupní smlouvy v občanském zákoníku s obchodním zákoníkem.....	26
4.1	Obecná ustanovení	26
4.2	Koupě movité věci	26
4.3	Koupě movité věci – základní ustanovení	27
4.4	Koupě movité věci - povinnosti prodávajícího	27
4.5	Koupě movité věci – předmět koupě	29
4.6	Koupě movité věci – práva z vadného plnění	30
4.7	Koupě movité věci – záruka za jakost.....	33
4.8	Koupě movité věci – povinnosti kupujícího	34
4.9	Koupě movité věci – nebezpečí škody na věci	34
4.10	Koupě movité věci – svépomocný prodej	35
4.11	Vedlejší ujednání při kupní smlouvě – výhrada vlastnického práva	35
4.12	Vedlejší ujednání při kupní smlouvě – koupě na zkoušku	36
4.13	Zvláštní ustanovení o koupi závodu	36
5	Komparace změn v právní úpravě smlouvy o dílo v občanském zákoníku s obchodním zákoníkem.....	38
5.1	Obecná ustanovení	38
5.2	Způsob provádění díla.....	38

5.3	Věci k provedení díla	40
5.4	Vlastnické právo k předmětu díla	41
5.5	Provedení díla.....	41
5.6	Cena za dílo.....	42
5.7	Vady díla	42
5.8	Určení ceny podle rozpočtu	43
6	Výsledky komparace	45
6.1	Výsledky komparace změn právní úpravy kupní smlouvy	45
6.2	Výsledky komparace změn právní úpravy smlouvy o dílo	46
7	Návrhy opatření a dopady změn.....	47
7.1	Návrhy opatření.....	47
7.2	Dopady změn	47
8	Závěr.....	48
9	Summary and Keywords	50
10	Citovaná literatura.....	51
11	Seznam příloh	52

1 Úvod. Cíl práce

Z vypsanych témat pro bakalářské práce v akademickém roce 2012/2013 jsem si zvolila téma Změny v závazkových vztazích v novém občanském zákoníku se zaměřením na kupní smlouvy a smlouvy o dílo. Výběr tématu pod záštitou katedry práva se zrcadlí v mých osobních preferencích. Za celou dobu svého studia mě nejvíce zaujal předmět Obchodní právo, který jsem absolvovala pod záštitou JUDr. Rudolfa Hrubého, vedoucího mé bakalářské práce.

Kupní smlouva a smlouva o dílo jsou nejčastěji používané smluvní typy. I přes jejich časté použití z nich nedělá smlouvy bezproblémové a bezchybné a přijetí nového Občanského zákoníku, který vchází v účinnost 1. 1. 2014, s sebou přináší určité změny v závazkových vztazích a také částečnou nejistotu a pochybnosti pro smluvní strany. Proto je naprosto žádoucí zanalyzovat nadcházející změny, co se závazkových vztahů týče, v novém občanském zákoníku oproti obchodnímu zákoníku.

Začátek kvalifikační práce je věnován přehledu řešené problematiky, který obsahuje vymezení jednotlivých pojmů, všeobecné pojednání o závazkových vztazích, popis historického vývoje kupní smlouvy i vývoj smlouvy o dílo. Po přehledu řešené problematiky následuje metodika práce. Další část se zabývá novým občanským zákoníkem, konkrétně jeho obecnými východisky, jeho cestou k přijetí a všeobecnými ustanoveními o závazcích. Závěrem práce je komparace změn právní úpravy nového občanského zákoníku a obchodního zákoníku kupní smlouvy a smlouvy o dílo.

Cílem této bakalářské práce je porovnat změny v právní úpravě kupní smlouvy a smlouvy o dílo v novém občanském zákoníku s obchodním zákoníkem. Porovnání a dopady těchto změn na podnikatelskou a nepodnikatelskou sféru.

1.1 Dílčí cíle

1. Pojednání o novém občanském zákoníku.
2. Podat ucelený popis kupní smlouvy a smlouvy o dílo, jakožto nejběžnějších smluvních typů.
3. Porovnat obchodně právní úpravu výše uvedených smluv v komparaci s právní úpravou, kterou přináší nový občanský zákoník.
4. Zanalyzovat změny právní úpravy kupní smlouvy a smlouvy o dílo.

1.2 Pracovní hypotézy

1. Vyjadřování za použití tradičních českých výrazů činí z nového občanského zákoníku srozumitelnou právní úpravu pro širokou veřejnost.
2. Nový občanský zákoník klade důraz na demokratické tradice České republiky.
3. Nový kodex občanského zákoníku přejímá celou řadu pravidel upravených v zahraniční judikatuře.
4. Dispozitivnost pravidel předkládaných v novém občanském zákoníku zabezpečuje jednodušší implementaci nového kodexu do běžného života občanů České republiky.

1.3 Metodický postup

1. Studium odborné literatury a právních předpisů.
2. Porovnání změn v právní úpravě.
3. Zhodnocení zjištěných poznatků.
4. Návrhy opatření.

2 Přehled řešené problematiky

2.1 Vymezení pojmů

Právní osoba

Podle § 118 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník se právnickou osobou rozumí ta osoba, která má svoji právní osobnost ode dne svého vzniku do dne svého zániku. Právnickou osobu lze ustavit zakladatelským právním jednáním, rozhodnutím orgánu veřejné moci, zákonem, nebo jiným způsobem, který stanoví právní předpis. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014) Naproti tomu, se právnická osoba zruší uplynutím doby nebo splněním účelu, pro který byla založena, právním jednáním, rozhodnutím orgánu veřejné moci nebo z jiných důvodů, které stanovuje právní předpis. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Právní osobnost

„Právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti.“ (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Podnikání

„Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděna samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.“ (Česká republika, 2013)

Podnikatel

Podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, je podnikatel osoba, která je zapsána v obchodním rejstříku, nebo podniká na základě živnostenského či jiného oprávnění podle zvláštních předpisů, anebo osoba, která provozuje zemědělskou činnost a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu. A podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, je podnikatelem ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a zodpovědnost, výdělečnou činnost živnostenským nebo podobným způsobem, se záměrem vykonávat ji soustavně za účelem dosažení zisku.

Podnik

Podnik je soubor hmotných složek podnikání, ke kterému náleží majetkové hodnoty patřící podnikateli a slouží, nebo mají sloužit, k provozování podniku. (Česká republika, 2013)

Obchodní firma

Obchodní firma je jméno, pod kterým je podnikatel, který nesmí mít více obchodních firem, zapsán do obchodního rejstříku. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Obchodní rejstřík

Obchodní rejstřík je veřejně přístupný seznam, do kterého může kdokoliv nahlížet a pořizovat si z něj kopie či výpisy, a do kterého podnikatelé zapisují zákonem stanovené informace o svém podnikání. (Česká republika, 2013)

Obchodní společnost

Obchodní společnost je právnická osoba založena právnickými nebo fyzickými osobami za účelem podnikání. Obchodními společnostmi jsou komanditní společnost, veřejná obchodní společnost, akciová společnost a společnost s ručením omezeným. Dále také mezi obchodní společnosti patří evropská společnost a evropské hospodářské sdružení. Akciová společnost a společnost s ručením omezeným mohou být také založeny za jiným účelem, než je podnikání, pokud to zvláštní právní předpisy nezakazují. (Česká republika, 2013)

Korporace

Korporace je právnická osoba vytvářena společenstvím osob, ovšem i na právnickou osobu tvořenou jediným členem se hledí jako na korporaci, tudíž korporace může mít jediného člena, pokud to připouští zákon. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Závazek

Závazek je situace, která vzniká na základě uzavřených smluv, protiprávního jednání nebo z jiné právní skutečnosti, a je to stav, kdy má věřitel vůči dlužníkovi nárok na určité plnění a dlužník je povinen tento nárok splněním uspokojit. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Smlouva

Smlouva je projev vůle všech zúčastněných smluvních stran uzavřít mezi sebou závazek a řídit se obsahem smlouvy. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Dílo

Dílem se rozumí zhotovení určité věci, nespadá-li pod kupní smlouvu, a dále údržba, oprava nebo úprava věci, nebo činnost s jiným výsledkem. Dílem se rozumí vždy zhotovení, údržba, oprava nebo úprava stavby nebo její části. (Eliáš & kol., Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem, 2012))

2.2 Závazkové vztahy

Smluvní závazkové právo spočívá v obecných zásadách, které sice nejsou pevně zaneseny v zákoně, avšak jsou nezbytně nutné pro vyvarování se chyb v soukromém právu.

Zásada smluvní rovnosti a volnosti stran

Tato zásada spočívá především v tom, že každý má možnost se svobodně rozhodnout, zda a s jakým spolukontrahentem smlouvu uzavře. Tyto zásady však mohou být omezeny, a to jedine zákonem. K zásadě smluvní rovnosti stran také patří svoboda vytváření vlastního obsahu smlouvy, tzv. negociace, čímž se rozumí proces vyjednávání. Smluvní strany si mohou svobodně vzájemně stanovit vzájemná práva a povinnosti. Další svobodou, která se vztahuje k zásadě smluvní rovnosti stran, je svoboda možnosti si libovolně sjednat i jiné typy smluv než ty, které jsou definované v právních předpisech jako tzv. smlouvy nepojmenované a s tím související poslední svoboda této zásady, svoboda uzavřít smlouvy v jakékoli formě. (Vaňásková, 2013)

Zásada, že smlouvy musí být plněny

Latinsky *pacta sunt servanda*, je zásada, na jejímž základě jsou smluvní strany povinny splnit své povinnosti plynoucí z uzavřené smlouvy. Pokud jedna ze smluvních stran nesplní svůj závazek, má protistrana právo domáhat se plnění před soudem. (Vaňásková, 2013)

Zásada dobré víry a dobrých mravů

Zásada dobrých mravů je základní zásadou soukromého práva, která do značné míry usnadňuje právní vztahy, jelikož vychází ze socio-kulturního prostředí, a proto je zpravidla adresátům notoricky známá. (Kosan, 2009)

2.3 Vznik smluv

Vzhledem k tématu této kvalifikační práce je nezbytně nutné se alespoň okrajově zmínit o vzniku smluv.

Kupní smlouva a smlouva o dílo jsou dvoustranné právní úkony. Dvoustranné právní úkony vždy vznikají ze dvou jednostranných adresovaných úkonů dvou různých stran - adresátů. Již z výše uvedených zásad vyplývá, že k uzavření smlouvy nemůže být nikdo nucen. Je pouze na svobodné vůli každého, zda a s kým smlouvu uzavře a jaký bude její obsah. (Vaňásková, 2013)

Proces uzavření smlouvy, tzv. kontraktační proces, je sled několika činností a kroků, které musí strany učinit, jelikož směřují k úspěšnému uzavření smlouvy. Skutečností však je, že nejčastěji vedou k uzavření smlouvy dva kroky. Prvním je návrh na uzavření smlouvy, který je podle občanského zákoníku (§ 43) projevem vůle vedoucí k uzavření smlouvy. Návrh může podat kterákoli ze smluvních stran a může být určen jedné i více osobám. Protože není nijak stanoveno, která smluvní strana návrh podává, může si navrhovatel i oblat své role několikrát vyměnit. Jakákoli změna v předchozím návrhu znamená návrh nový, tudíž i změnu navrhovatele a oblata. Návrh smlouvy musí být dostatečně určitý a jednoznačný, splnitelný a musí z něj jasně plynout ze svobodné vůle navrhovatele být tímto návrhem, v případě akceptování druhou stranou, zavázán. Je-li některá z těchto uvedených podmínek porušena, stává se návrh neplatným. Při podávání návrhu prostřednictvím komunikačních prostředků na dálku (např. telefon) musí být obsahem návrhu srozumitelné informace o obecných a podstatných náležitostech smlouvy. Návrh smlouvy bude dostatečně určitý a srozumitelný i tehdy, když v něm některé náležitosti nebudou explicitně stanoveny, ale budou zjištělné, např. odkazem na ceník navrhovatele. Podmínka určitosti návrh na uzavření smlouvy bude zachována i tehdy, dohodnou-li se smluvní strany na konkretizování obsahu později, např. stanovení ceny znaleckým posudkem, který bude teprve vypracován. Obsah smlouvy, a tedy i návrhu na její uzavření, může být určen odkazem na všeobecné obchodní podmínky (viz § 273 a 274 ObchZ, dále též § 53a ObčZ), jak již z názvu vyplývá, jedná se o podmínky obecného charakteru a pouze doplňují obsah konkrétní smlouvy. (Šmehlík, 2010)

Druhým krokem k uzavření smlouvy je přijetí návrhu, které se musí uskutečnit v tzv. akceptační lhůtě, tzn. ve lhůtě stanovené navrhovatelem (pokud ji v návrhu určil) pro určení návrhu. Navrhovatel však může v návrhu určit odvolatelnost svého návrhu

i po dobu akceptační lhůty. Pokud není stanovena lhůta pro přijetí návrhu, musí oblat návrh akceptovat v době přiměřené vzhledem k povaze uzavírané smlouvy. Přijetí musí být bezvýhradné, jinak se stávající návrh ruší a vzniká návrh nový, kde si navrhovatel a adresát návrhu své role vymění. Přijetí po uplynutí akceptační lhůty má účinky včasného přijetí pouze v případě, kdy navrhovatel adresáta návrhu, bez zbytečných odkladů, vyrozumí, že s pozdním přijetím souhlasí. Návrh musí být přijat aktivním a zcela zřejmým způsobem, mlčení a nečinnost souhlas neznamenají. Návrh zaniká, jestliže je odmítnut, uplynula akceptační lhůta, anebo uplynula doba přiměřená k charakteru návrhu. (Šmehlík, 2010)

2.4 Historický vývoj kupní smlouvy

Kupní smlouva představuje jeden z nejstarších soukromoprávních smluvních typů a její prvopočátky lze nalézt již v období pravěku, kdy docházelo ke směnnému obchodu, směny zboží za zboží. Právě směna zboží byla jakýmsi předvývojovým stupněm kupní smlouvy a lze ji chápat jako nejprimitivnější formu toho smluvního typu. (Hons, 2012)

Historický zrod kupní smlouvy sahá hluboko do dob římských dějin, ve kterých byly položeny základy právní kultury kontinentální Evropy. Kupní smlouva vznikla ve starověkém Římě na základě obligační smlouvy (*obligationes ex contractu*). (Hons, 2012)

Předchůdcem dnes běžně používané kupní smlouvy byla smlouva trhov^á neboli *emptio venditio* – smlouva o převodu věci za peníze. První zmínky o smlouvě trhov^é se datují již od druhého století před našim letopočtem. (Vaňásková, 2013) A její zrod je úzce spjat s objevem peněz, jakožto všeobecně uznávaným směnným prostředkem. (Hons, 2012)

Smlouva trhov^á svého času patřila mezi nejběžnější smluvní typ, jako tomu je dnes v případě kupní smlouvy. *Emptio venditio* se řadila mezi nejmladší kontrakty, a to konkrétně mezi tzv. kontrakty konsensuální. Název konsensuální je odvozen z latinského slova *consensus*, což v překladu znamená dohoda. (Vaňásková, 2013)

Emptio venditio, byl dvoustranný kontrakt, což znamená, že docházelo ke vzniku vzájemných obligací mezi subjekty, kterým byl na jedné straně kupec (*emptor*) a na straně druhé prodávatel (*venditor*). Prodávajícímu vznikala povinnost předat předmět kou-

pě, čemuž korespondovala povinnost kupujícímu zaplatit za předmět smlouvenou kupní cenu. (Hons, 2012)

Do skupiny konsensuálních kontraktů, mimo smlouvy tržové, podle římské terminologie patří i smlouva příkazní (*mandatum*), smlouva pracování (*locatio conductio operatum*), smlouva společenská (*sociates*), pacht o nájem (*locatio conductio rei*) a v neposlední řadě i smlouva o dílo (*locatio conductio operis*). (Vaňásková, 2013)

Kupní cena musela být vyjádřena v penězích, nebo muselo být možné její určení. Podle zásady *premium debet esse iustum* musela být kupní cena spravedlivá, avšak nemusela odpovídat skutečné hodnotě předmětu koupě. Spravedlivé určení ceny probíhalo na základě srovnání cen, stejného nebo podobného zboží, na tržištích. V justiniánském období bylo možné, na rozdíl od klasického období, ujednat, že cenu stanoví třetí nezúčastněná osoba. (Hons, 2012)

Další definice kupní smlouvy byla zachycena ve všeobecném zákoníku obecném (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch*) z roku 1811 v § 1053. Zde byl tento smluvní typ nazýván *Kaufvertrag*, což v překladu do českého jazyka znamená smlouva tržová. (Vaňásková, 2013)

Z historického vývoje závazkového práva na našem území, lze za nejpracovanější považovat městské právo obsažené v městském zákoníku Pavla Kristiána Koldína z roku 1579, které vycházelo z práva římského. K uplatnění převodu vlastnictví určité věci docházelo na základě kupní smlouvy, toho času označované za smlouvu tržovou. Smluvní strany smlouvy tržové byly označovány jako *soukupové*. K vyplácení kupní ceny mohlo dojít jednorázovou platbou anebo ve formě sjednaných splátek. Na základě kupní smlouvy, smlouvy tržové, byl prodávající povinen předat kupujícímu předmět prodeje, za faktické vady věci však prodávající původně neručil. Ručení prodávajícího bylo omezeno pouze na to, že věc není kradená, přičemž prodej kradené věci byl kvalifikován za spolupachatelství při krádeži. (Hons, 2012)

Obecný zákoník občanský upravoval tržovou smlouvu v § 1054 až 1089. Zákon určoval vzájemné povinnosti obou stran. Prodávatel byl povinen věc v době mezi uzavřením smlouvy a předáním věci opatrovat a předat kupiteli, který měl povinnost věc převzít ihned či ve stanovené lhůtě a zaplatit tržovou cenu. Kupní smlouva nevyžadovala, aby byla tržová cena určena, stačilo, že cena byla oběma stranami považována

za určitelnou. Předmětem tržové smlouvy mohly být věci hmotné, nehmotné, hromadné, práva k věci cizí, obchodní tajemství či směnky. (Hons, 2012)

Rok 1990 s sebou přinesl změnu společenských poměrů, která způsobila, že se stávající právní úprava stala nedostačující. Z toho důvodu byla v roce 1991 přijata (jednak) novela občanského zákoníku a současně i nový obchodní zákoník, což způsobilo změnu pojetí závazkového práva. (Vaňásková, 2013)

2.5 Historický vývoj smlouvy o dílo

Římské právo zařazovalo smlouvu o dílo do skupiny smluv *locatio conductio* pod názvem *locatio conductio operis*. Objednaný (*conductor*) nemusel pracovat pouze sám, ale mohl přenechat provedení práce jiným, zodpovídal však za výsledek, za výběr osob, které práci provedly i za nedostačené řízení a kontrolu (tzv. *culpa in eligendo et inspiciendo*). Zhotovit dílo musel výhradně objednaný pouze v případě, že bez jeho účasti by samotné zhotovení bylo nemyslitelné. Předmět díla se zhotovoval zpravidla z materiálu zadavatele (*locatora*), ale bylo možné ujednat i zhotovení z jiného díla. Pokud však bylo dílo zhotoveno z materiálu objednatele, jednalo se již o smlouvu tržovou. Objednaný byl povinen provést dílo řádně a včas a zadavatel byl povinen objednateli uhradit smluvenou úplatu. Některé znaky smlouvy, jako například možnost použít cizí pracovní sílu při zachování odpovědnosti zhotovitele, nebo povinnosti opatrovat přijaté věci, provázejí smlouvu o dílo až do současnosti. (Štenglová, 2010)

Obecný zákoník občanský ve znění účinném k 1. 1. 1925 definoval smlouvu o dílo v § 1151 a označil ji za smlouvu, kterou někdo převzal povinnost zhotovit dílo za odměnu. Obecný zákoník občanský také stanovil, že není-li ve smlouvě stanovena úplata ani bezplatnost, platí za vymíněný přiměřený plat. Dohoda o bezplatném zhotovení díla by byla v rozporu se zákonnou definicí smlouvy o dílo, jejíž podstatou je zhotovení díla za odměnu. (Štenglová, 2010) „Nelze mluvit o smlouvě o dílo při bezplatných výkonech z ochoty a přátelství, ježto není právního závazku (např. hostitel požádá hosta, aby něco přednesl, zazpíval), kdežto bude v tom spatřovati smlouvu o dílo, bude-li např. pozván hudebník jen podle jména známý, aby účinkoval při koncertě a p. Zda v určitém případě půjde o pouhou ochotu, nebo o smlouvu o dílo, bude posouditi, není-li úmluvy nebo jinak zjevné vůle stran, z okolnosti případu (§ 863).“ (Rouček & Sedláček, 2014)

Obecný zákoník občanský upravoval smlouvu o dílo v § 1165 až 1171. Podle těchto ustanovení byl podnikatel povinen zhotovit dílo sám nebo prostřednictvím jiné osoby, a však za osobní zodpovědnosti. Bylo nutné přihlížet k tomu, co bylo ujednáno ve smlouvě, zda podnikatel zhotoví dílo sám nebo jeho vyhotovení přenechá jiné osobě, nýbrž i k tomu, co z okolností vychází najevo jako mlčky ujednané, že právě podnikateli odborné dovednosti a znalosti jsou k vyvedení díla zapotřebí. Pokud nebylo ujednáno jinak, ani výslovně ani mlčky, měl podnikatel právo zhotovit dílo sám, nebo prostřednictvím jiné osoby, pod vlastní zodpovědností, jakoby vyváděl dílo sám. (Štenglová, 2010)

Občanský zákoník z roku 1950 upravoval smlouvu o dílo v § 448 až 461 a definoval ji jako smlouvu, kterou se ten, komu bylo dílo zadáno, zavazuje objednateli zhotovit, na vlastní nebezpečí a osobně, pouze vyplývalo-li to ze smlouvy nebo z povahy díla. Ten, komu bylo dílo zadáno, mohl podle občanského zákoníku z roku 1950 dílo prodat ve veřejné dražbě, pokud se neznámý nebo nesnadno dosažitelný objednatel o dílo po dobu 6 měsíců nepřihlásil. V rámci úpravy občanského zákoníku z roku 1950 mohl objednatel odstoupit od smlouvy, a to v případě, bylo-li zřejmé, že dílo nebude zhotoveno včas nebo řádně, a ten, kdo měl dílo zhotovit, neučinil nápravu ve stanovené přiměřené lhůtě. (Štenglová, 2010)

3 Nový občanský zákoník

Celá veřejnost je po téměř padesáti letech konfrontována zcela novou právní úpravou, která více než jakýkoli jiný zákon upravuje jejich každodenní život, navíc změny, které nový občanský zákoník přináší, jsou velmi výrazné, protože nový občanský zákoník nenahrazuje pouze dosavadní občanský zákoník, ale řadu dalších soukromoprávních norem a do svých ustanovení integruje i úpravu závazkového práva, která doposud stála zcela samostatně v obchodním zákoníku. Možná ještě větší změnu přinese nový občanský zákoník pro právníky, advokáty, notáře a všechny další právnické profese, protože to budou právě oni, kdo bude dotazován a kdo bude muset interpretovat a aplikovat nové zákony a bude záležet právě na nich, jak bude ve výsledku nový zákoník vnímán a akceptován veřejností. (Svejkovský & kol., 2012)

Nový občanský zákoník se vrací k tradičnímu vyjadřování, vyhýbá se formulaci „je povinen“, ale pro vyjádření povinnosti volí rozkazovací způsob. Pouze v omezeném rozsahu se používá i výraz „je oprávněn“ namísto něhož se užívá „může“ či „má právo“. Nový občanský zákoník se snaží vyhnout cizím slovům a používá tradiční české výrazy (např. „zapsaný“ místo „registrovaný“, „nakládat“ místo „disponovat“), nebo slova, která v českém právu zdomácněla (např. „orgán“ nebo „elektronický“), nebo slova, která jsou přesnější (např. „prekluze“). (Ministerstvo spravedlnosti, 2013)

3.1 Obecná východiska

Smyslem a účelem nového občanského zákoníku je, až na výjimky, upravit práva a povinnosti a postavení osob. Nový zákoník klade důraz na demokratické tradice České republiky. Podle legislativních zvyklostí se jednotlivé části zákoníku dělí na hlavy, díly a oddíly. Pro lepší přehlednost nového občanského zákoníku byla přijata zásada, že každý paragraf bude obsahovat nanejvýš dva odstavce a že každý odstavec paragrafu bude obsahovat maximálně dvě věty. Nový občanský zákoník obsahuje 3081 paragrafů, které jsou rozvrženy do pěti částí – Obecná část, rodinné právo, Absolutní majetková práva, Relativní majetková práva, Ustanovení společná, přechodná a závěrečná. Nový kodex přejímá celou řadu pravidel upravených v jiných zákonech, které ruší a snaží se jednotlivá pravidla přizpůsobit potřebám moderního světa. (Ministerstvo spravedlnosti, 2013)

Nový občanský zákoník se nesnaží definovat soukromé právo, pouze konstatuje, čím je soukromé právo vytvářeno. Nejsou to jen právní pravidla obsažena v právních předpisech, ale veškerá ustanovení právního řádu upravující vzájemná práva a povin-

nosti osob, tedy i právní zvyklosti či principy. Soukromé právo je vymezováno vůči právu veřejnému, obě oblasti jsou na sobě závislé, ovlivňují se a vzájemně se prolínají. Zásadní je ovšem obecný přístup: uplatňuje-li fyzická nebo právnická osoba své soukromé právo, nelze to činit závislým na uplatňování veřejného práva. Má-li být uplatnění soukromého práva závislé na uplatnění práva veřejného, musí to přímo stanovit zákon. (Bezouška & Piechowiczová, 2013)

Právo soukromé zahrnuje práva a povinnosti vznikajících ze vzájemného styku osob sobě si rovných a z jejich svobodné vůle. Na rozdíl od veřejného práva, které se týká uplatňování veřejné moci a organizace státu, vzniká soukromé právo v privátní sféře, jehož základem není žádný zákon, ale svobodná vůle odrážející se zejména v uzavřených smlouvách. (Ministerstvo spravedlnosti, 2013)

Soukromé právo je zásadně dispozitivní, což znamená, že osoby se mohou od pravidel předkládaných v novém občanském zákoníku odchýlit a mohou si též svá práva a povinnosti upravit. Rozlišování pravidel, od kterých se lze odchýlit, a těch, která jsou striktní, je klíčovou dovedností uživatele zákona. Předešlá právní úprava v občanském zákoníku obsahovala dosti vágní pravidlo, osoby se mohly odchýlit od zákona, jestliže to zákon vysloveně nezakazoval nebo kogentnost nevyplývala z povahy zákona. Naproti tomu obchodní zákoník obsahoval jiné řešení – používal výčtovou metodu ustanovení, která jsou kogentní. Stejně jako pojem „povaha ustanovení“, tak také výčtová metoda, nejsou zrovna šťastnými řešeními. Problém je definování titulu „povaha ustanovení“ a výčtová metoda je příliš rigidní – nedokáže pružně reagovat na pestrost životních situací. Nový občanský zákoník volí konkrétnější řešení, již nepoužívá pojem „povaha ustanovení“, ale předkládá taxativní výčet hledisek, jež lze k posouzení kogentnosti použít. Jedná se o generální klauzuli, která je na určitých místech rozšířena o určitá speciální ustanovení. (Bezouška & Piechowiczová, 2013)

Východiskem je, že normy soukromého práva jsou dispozitivní, protože základem soukromého práva je autonomní vůle, která může být plně realizována pouze v případě, že bude stranám ponechána jejich svobodná vůle při určování, jak si svá práva a povinnosti upraví. Pokud je autonomní vůle nějakým způsobem omezena, musí k tomu být pádný důvod. Jsou-li pochybnosti, zda je určitý zákon kogentní, anebo dispozitivní, je na místě dát přednost druhému řešení. (Bezouška & Piechowiczová, 2013)

Soukromé právo není postaveno jen na textu zákona, ale pramení z psaných i nepsaných zásad, mezi které patří: chovat se poctivě (v souladu s dobrými mravy), nikomu bezdůvodně neškodit, dodržovat smlouvy a ochrana dobré víry. Nový občanský zákoník přináší široký rámec svobodné iniciativě jednotlivce a jeho právo uspořádat si svůj soukromý život podle svého uvážení a usilovat o své štěstí. (Ministerstvo spravedlnosti, 2013)

Soukromníci si nemohou práva a povinnosti upravit v případě, pokud by došlo k porušení dobrých mravů. Dobré mravy jsou jednou z nejstarších smluvních zásad, nejvyšších maxim, které právo i společnost má. Dobré mravy lze chápat jako soubor všeobecně uznávaných pravidel slušnosti, které si společnost vytvořila a která vedou jedince ke vzájemnému respektování se, tak k tolerování a nepoškozování zájmů společnosti. Vedle dobrých mravů je důležité brát v potaz při posuzování kogentnosti nebo dispozitivitu norem veřejný pořádek. Veřejný pořádek je určitým způsobem nový pojem. Veřejný pořádek je kategorie, který, na rozdíl od dobrých mravů, stojí v jádru právního řádu, jde o vlastní a hodnotové řídicí principy, bez nichž nemůže fungovat demokratická společnost. Ujednají-li si strany podmínky, které jsou v rozporu s veřejným pořádkem, je toto ujednání v rozporu se zákonem a následkem je neplatnost takového ujednání, pokud to vyžaduje smysl a účel zákona. (Bezouška & Piechowiczová, 2013)

Podstatné je také hledisko běžné opatrnosti, nikoli však přehnané úzkostlivosti. Přihlásí-li se někdo k určitému povolání nebo stavu, je důvod předpokládat, že má příslušné znalosti a dovednosti potřebné k vykonávání zvoleného povolání nebo stavu. Výklad a předpis soukromého práva nesmí vést ke krutosti nebo bezohlednosti urážející lidské citění. (Ministerstvo spravedlnosti, 2013)

3.2 Cesta k novému občanskému zákoníku

Nový občanský zákoník nabyt platnosti 22. 3. 2012 ve sbírce zákonů pod číslem 89/2012 Sb. a v účinnost vstupuje 1. 1. 2014. Publikací občanského zákoníku společně s novými zákony o obchodních korporacích a mezinárodním právem soukromém bylo dovršeno dvanáctileté práce na rekodifikaci soukromého práva České republiky. Tato rekodifikace byla zahájena rozhodnutím ministra spravedlnosti Otakara Motejla z ledna 2000. Těmto pracím předcházely v 90. letech dva neúspěšné pokusy. (Eliáš & kol., 2012)

Připravila se novela platného zákoníku, která byla provedena zákonem č. 509/1991 Sb., která měla připravit cestu občanskému zákoníku pro demokratickou společnost. Změny v této novele přinesly mnoho legislativnětechnických problémů. Model obchodního a občanského zákoníku, k nimž se přistoupilo ve snaze urychleně připravit právní prostředí pro soukromé podnikání v roce 1991, byl v kontextu s evropským modelem zastaralý už při jeho přijetí. (Eliáš & kol., 2012)

Nový občanský zákoník reaguje na poločas rozpadu soukromého práva a na stav rekodifikace projevující se vyváděním dílčích témat do zvláštních zákonných úprav imperativem integračním. Tudiž se do kodexu zařadily instituty a právní pravidla vztahující se povšechně k osobám, věcem a právním jednáním, tedy témata podstatná pro soukromé záležitosti člověka. Integrační hledisko se však nepodařilo naplnit beze zbytku. (Eliáš & kol., 2012)

Tvorbu nového občanského zákoníku nedoprovázela pouze integrace soukromého práva, ale jeho tvorbu také provázelo heslo konvence, a tudíž bylo dalším úkolem rekodifikace obnovit úpravu institutů konformně k zahraničním právním úpravám. Při obměně zákoníku nešlo jen o návrat do minulosti: zkoumalo se nejen, jak vypadala zákonná úprava před rokem 1950, ale také jak vypadá, vyvíjí se a funguje ve vyspělých zemích v současnosti, ale také bylo potřeba přezkoumat a inspirovat se moderními trendy v civilním právu. Snaha o občanský zákoník strukturovaný podle zásad integrace soukromého práva a jeho konvenčního pojetí vedla nutně k tomu, že mnohé je upraveno jinak, než jsme tomu byli doposud přivyklí. Nový občanský zákoník v mnohém navazuje na právní úpravu platnou do roku 2013 a tam, kde se vývoj našeho práva dotýká právní kultury zemí, jejichž vývoj nebyl poznamenán politickým totalitarismem, přebral a obohatil o určité prvky naší právní úpravy. To se týká zejména rozsáhlejších oblastí, jako je rodinné a smluvní právo. Naproti tomu oblast věcného a dědického práva je v dosavadním občanském zákoníku podceňována a její zákonná úprava odpovídá stavu, který byl u nás platný v roce 1950. Významnou oblastí, kde došlo k podstatným změnám, je ochrana osobnosti člověka. Nový občanský zákoník se snaží navázat na Listinu základních práv a svobod respektem k člověku a jeho soukromé vůli. Nový občanský kodex bere člověka s jeho zájmy jako své hlavní a základní téma. (Eliáš & kol., 2012)

Zabýváme-li se dnes po sedmnácti letech právě přijatým občanským zákoníkem, je fascinující, nakolik se shoduje s dřívějšími představami významných civilistů o žádoucí nové úpravě. Z těchto úvah se nezdařilo pouze naplnit myšlenku o integraci

podrobnější zákonné úpravy pracovního poměru do občanského zákoníku, stalo se tak však z rozhodnutí vlády sociálních demokratů v roce 2001, nikoli z vůle zpracovatelů zákonné osnovy, a toto rozhodnutí bylo v dalších fázích legislativního procesu respektováno. V naprosté většině otázek se věcný záměr zákoníku i jeho paragrafové znění se důsledně udržovalo v apolitické rovině. To umožnilo práci na kodexu celých dvanáct let během funkčního období sedmi vlád a sedmi ministrů spravedlnosti. Kromě úpravy pracovního poměru a registrovaného partnerství byla zachována i dualita civilních a církevních sňatků, přestože podle rozhodnutí vlády tehdejšího premiéra Ing. Miloše Zemana z roku 2001 měla být církevním sňatkům odňata právní relevance. (Eliáš & kol., 2012)

Plynulost odborných prací na zákoníku byla zajištěna především stabilním týmem expertů, a proto si zde, v této kvalifikační práci, zaslouží zmínku lidé, kteří se na tvorbě kodexu významnou měrou podíleli. Nejdůležitější roli po celou dobu prací sehrál hlavní autor občanského zákoníku, jeden z nejvýznamnějších českých právních vědců, prof. Dr. JUDr. Karel Eliáš. Největší část rodinného práva zpracovala doc. JUDr. Michaela Zuklínová-Hendrychová, CSc. z Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, které náleží i převážné autorství partie o nájmu a pachtu. Společně s hlavním autorem občanského zákoníku zpracovala i pasáž o spoluvlastnictví a společném jmění. Předsedou rekodifikační komise Ministerstva spravedlnosti, která je nejdůležitější stálý poradní a oponentní orgán a která se v průběhu let mírně měnila a doplňovala a během prací na novém občanském zákoníku v ní pracovalo celkem 39 expertů na občanské právo, byl JUDr. Miloš Tomsa, CSc.. Hlavní odbornou silou rekodifikační komise se postupem času stala skupina mladých právníků z akademické sféry a z advokacie, obvykle již se studijními zkušenostmi ze zahraničních univerzit. (Eliáš & kol., 2012)

Po nástupu první Topolánkovy vlády v roce 2006 bylo přijetí rekodifikace soukromého práva zařazeno mezi priority resortu justice a ministr Pospíšil obnovil stagnující práce na návrhu nového občanského zákoníku, jehož první paragrafová verze byla předložena již v roce 2005. Druhá paragrafová verze byla představena Ministerstvem spravedlnosti na počátku roku 2007. V červnu 2007 bylo osloveno 40 expertů na soukromé právo, dvacet z nich byli soudci občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu, dalších dvacet reprezentanti profesních komor, akademické obce, podnikatelské sféry i neziskového sektoru. Výsledkem práce všech 40 expertů byla identifi-

kace slabých stránek návrhu a doporučení jejich odstranění a dalších úprav. (Eliáš & kol., 2012)

V červnu 2008 zahájilo Ministerstvo spravedlnosti oficiální legislativní proces, poslalo návrh na tři měsíce do meziresortního připomínkového řízení, zveřejnilo ho na internetu a sbíralo podněty veřejnosti. V připomínkovém řízení bylo uplatněno celkem 3031 připomínek, ze strany veřejnosti přišlo 500 připomínek. Všechny připomínky byly vyhodnoceny rekodifikační komisí a ty relevantní a podnětné byly zpracovány během podzimu 2008 a dne 8. dubna 2009 schválila návrh nového občanského zákoníku Legislativní rada vlády na zasedání v Justiční akademii v Kroměříži. Usnesením ze dne 27. dubna 2009 schválila trojkoaliční vláda návrh nového občanského zákoníku a dne 7. května téhož roku jej předložila Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Na Silvestra roku 2010 byl návrh opět rozeslán do oficiálního připomínkového řízení, včetně opakovaného zveřejnění návrhu na internetu a přijímání připomínek občanů. Usnesením č. 357 ze dne 18. května 2011 schválila vláda návrh nového občanského zákoníku a předložila jej Poslanecké sněmovně v jejím šestém volebním období a dne 9. listopadu 2011 byl schválen občanský zákoník ve třetím čtení v Poslanecké sněmovně hlasy poslanců všech tří koaličních stran a to v poměru 92 ku 35 ze 154 přítomných poslanců. Dne 20. února 2012 podepsal nový občanský zákoník prezident České republiky Václav Klaus a dne 22. března 2012 vyšel nový občanský zákoník v částce 33 Sbírky zákonů pod č. 89/2012 Sb., ve stejný den jej doprovodil zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) a zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém. Pro autory zákona, rekodifikační komisi a Ministerstvo spravedlnosti tím však práce nekončí. (Eliáš & kol., 2012)

Zřejmě největší změnu představuje nový kodex pro právníky, protože to budou v první řadě právě oni, kdo budou dotazováni na výklad ustanovení nového občanského zákoníku. Soudci, advokáti, notáři a všechny další právnické profese, budou interpretovat a aplikovat nové předpisy a bude záležet pouze na nich, jak bude nový kodex aplikován do běžného života a jak bude vnímán a akceptován veřejností. (Svejkovský & kol., 2012)

3.3 Všeobecná ustanovení o závazcích

První hlava čtvrté části nového občanského zákoníku, č. 89/2012 Sb., nesoucí název Relativní majetková práva, pojednává v § 1721 - § 2054 o všeobecných ustanoveních o závazcích.

Ze vzniklého závazku má věřitel vůči dlužníkovi právo na určité plnění a dlužník má povinnost toto právo splněním dluhu uspokojit. Plnění je předmět závazku a musí být majetkové povahy a odpovídat zájmu, byť nehmotnému, věřitele. Závazek může vzniknout uzavřením smlouvy, z protiprávního jednání, nebo z jiné právní skutečnosti podle právního řádu. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Ze závazku je dlužník povinen něco dát, konat, něčeho se zdržet anebo něco strpět a věřitel má právo to od dlužníka požadovat. Pokud zákon nestanoví jinak, nelze závazek měnit bez ujednání dlužníka a věřitele. Není-li vyjádřen důvod, vzniku a trvání závazku nic nebrání, na základě závazku má dlužník povinnost plnit, ale věřitel je povinen prokázat důvod pro existenci závazku. Plyne-li ze smlouvy povinnost poskytnout a přijmout plnění za úplatu, aniž by byla ujednána její výše nebo způsob, jakým se výše úplaty stanoví, platí, že úplata byla dohodnuta v obvyklé výši v době a místě uzavření smlouvy. Nepodaří-li se určit obvyklou výši úplaty, určí ji soud s přihlédnutím k obsahu smlouvy, povaze plnění a zvyklostem. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Uzavřením smlouvy projevují smluvní strany svoji svobodnou vůli zříditi mezi sebou závazek a řídit se podle obsahu smlouvy. Za uzavření smlouvy se považuje okamžik, kdy se smluvní strany dohodnou na jejím obsahu nebo okamžik, kdy smluvní strany považují smlouvu za uzavřenou, aniž by ujednaly náležitosti smlouvy, které ujednat měly. Každý má právo vést jednání o smlouvě a neodpovídá za to, že ji neuzavře. Odpovědnost za neuzavření smlouvy přebírá pouze v případě, že jednání o smlouvě zahájil nebo v takovém jednání pokračuje, aniž by měl v úmyslu smlouvu uzavřít. Při jednání o smlouvě si smluvní strany vzájemně sdělí všechny právní a skutkové okolnosti, o kterých vědí nebo o kterých vědět musí, tak, aby každá ze smluvních stran měla možnost zvážit možnost uzavření smlouvy. O poskytnutých údajích při jednání o smlouvě si může každá ze smluvních stran vést záznamy, aniž by smlouva byla uzavřena. Ovšem pokud získá jedna strana o druhé důvěrné údaje, dbá na to, aby nebyly zneužity nebo prozrazeny bez zákonného důvodu. (Eliáš & kol., Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem, 2012)

Z návrhu uzavření smlouvy musí být zřejmé, že ten, kdo jej činí, má v úmyslu uzavřít smlouvu se stranou, které poskytl nabídku (návrh na uzavření smlouvy). Právní jednání směřující k uzavření smlouvy může být označováno nabídkou, pokud obsahuje podstatné náležitosti smlouvy tak, aby mohla být uzavřena jeho jednoduchým a nepodmíněným přijetím a pokud z něho plyne vůle navrhovatele být smlouvou zavázán, po-

kud bude nabídka přijata. Nabídka učiněná ústně musí být přijata bez odkladů, pokud z jejího obsahu neplyne něco jiného. Nabídka učiněná v písemné formě vůči nepřítomné osobě musí být přijata ve lhůtě stanovené v nabídce. Pokud není tato lhůta stanovena, lze nabídku přijmout v době přiměřené. Nabídka je neodvolatelná, pokud je to v ní výslovně ujednáno, dohodnou-li se na tom smluvní strany, plyne-li to z předchozího obchodního styku smluvních stran nebo ze zvyklostí. I když je nabídka neodvolatelná, lze ji zrušit. A to v případě, že zrušovací projev dojde druhé straně dříve nebo současně s doručením nabídky. Neodvolatelnou nabídku tedy nelze odvolat, ale lze ji zrušit, ovšem i o odvolatelnou nabídku nelze odvolat, a to ve lhůtě pro její přijetí, ledaže se to v nabídce vyhradí. Odvolatelnou nabídku lze odvolat pouze v případě, že odvolání dojde druhé straně dříve, než ta odeslala přijetí nabídky. Přijetí nabídky je proces, kdy osoba, které je nabídka určena, ji přijme tím, že s ní včas projeví vůči navrhovateli souhlas. Mlčení nebo nečinnost nelze považovat za přijetí. Při nabídce určené více osobám je smlouva uzavřena, pokud nabídku přijmou všechny osoby – pokud v nabídce není stanoveno jinak. Přijetí nabídky lze zrušit, pokud dojde zrušení navrhovateli dříve nebo současně s přijetím. Smlouva je uzavřena okamžikem, kdy přijetí nabídky nabude své účinnosti. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Ustanovení upravující jednotlivé smluvní typy se aplikují na smlouvy, jejichž obsah zahrnuje podstatné náležitosti stanovené v základním ustanovení pro každý typ těchto smluv. Je-li smlouva bezúplatná, považuje se za to, že se dlužník nechtěl zavázat více, ale ba naopak spíše méně. Ujednání, že určitá část smlouvy bude ujednána dodatečně, je podmínkou účinnosti uzavřené smlouvy. Dohodnou-li se smluvní strany, že určité náležitosti smlouvy určí soud nebo třetí osoba, je i toto určení podmínkou účinnosti smlouvy. Pokud třetí osoba danou náležitost neurčí, nebo odmítne určit, v přiměřené lhůtě, může libovolná smluvní strana navrhnout, aby tuto náležitost určil soud. Navrhne-li oprávněná strana doplnění obsahu smlouvy ve stanovené lhůtě, pokud není lhůta stanovena, pak do jednoho roku od uzavření smlouvy, má se za to, že se smlouva od počátku ruší. Určitou část obsahu smlouvy, lze určit odkazem na obchodní podmínky, které navrhovatel připojí k nabídce nebo ty, které jsou oběma smluvním stranám známy. Odkáží-li smluvní strany v nabídce i v přijetí nabídky na obchodní podmínky, které jsou v rozporu, je smlouva platně uzavřena v tom rozsahu, v jakém tyto obchodní podmínky nejsou v rozporu. Dochází-li k uzavření smlouvy mezi podnikateli, lze část obsahu určit odkazem na obchodní podmínky vypracované odbornými nebo

zájmovými organizacemi. Uzavírá-li strana v obvyklém obchodním styku smlouvu s větším počtem osob zavazující dlouhodobě k opětovným plněním stejného druhu s odkazem na obchodní podmínky a vyplývá-li z povahy závazku již během jednání o uzavření smlouvy přiměřená potřeba pozdější změny podmínek, lze si ujednat, že strana může obchodní podmínky v rozumném rozsahu změnit. (Eliáš & kol., Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem, 2012)

Není-li smlouva uzavřena slovně, musí z okolností vyplývat vůle stran ujednat její náležitosti. Je-li uzavřena smlouva, která není v písemné formě, je ponechána smluvním stranám svobodná vůle, zda si obsah smlouvy písemnou formou potvrdí. Dohodnou-li se strany, že pro uzavření smlouvy užijí určitou formu, má se za to, že pokud nebude tato forma dodržena, nechtějí být smluvní strany vázány. (Svejkovský & kol., 2012)

Smlouva strany zavazuje a lze ji změnit či zrušit jen se souhlasem všech smluvních stran, anebo z jiných důvodů stanovených zákonem. Fakt, že smluvní strana nebyla při uzavření smlouvy oprávněna nakládat s tím, co je předmětem smlouvy, nevyvolává její neplatnost. Stanoví-li zákon, že je k účinnosti smlouvy zapotřebí rozhodnutí určitého orgánu, stává se smlouva účinnou tímto rozhodnutím. Změní-li se po uzavření smlouvy okolnosti do té míry, že se plnění podle smlouvy stane pro některou ze smluvních stran obtížné, nemění se nic na povinnostech stran vyplývajících ze smlouvy. (Eliáš & kol., Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem, 2012)

4 Komparace změn v právní úpravě kupní smlouvy v občanském zákoníku s obchodním zákoníkem

4.1 Obecná ustanovení

„(1) Kupní smlouvou se prodávající zavazuje, že kupujícímu odevzdá věc, která je předmětem koupě, a umožní mu nabytí vlastnické právo k ní, a kupující se zavazuje, že věc převezme a zaplatí prodávajícímu kupní cenu. (2) Neplyne-li ze smlouvy nebo zvyklostí něco jiného, jsou prodávající a kupující zavázáni splnit své povinnosti současně. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014) Oproti tomu obchodní zákoník definoval kupní smlouvu jako akt, kterým se prodávající zavazuje dodat kupujícímu movitou věc (zboží) určenou jednotlivě nebo co do množství a druhu a převést na kupujícího vlastnické právo k této věci, a kterým se kupující zavazuje zaplatit za danou věc kupní cenu. (Česká republika, 2013)

Podle § 2080 zákona 89/2012 Sb., je kupní cena ujednána dostatečně určitě, je-li ujednán alespoň způsob jejího určení. Ovšem § 409 odst. 2 zákona 513/1991 Sb., říkal, že ve smlouvě musí být kupní cena dohodnuta, anebo musí být stanoven způsob jejího dodatečného určení, ledaže z jednání smluvních stran vyplývá vůle smlouvu uzavřít i bez určení kupní ceny.

4.2 Koupě movité věci

Mají-li strany uzavřít kupní smlouvu bez určení kupní ceny, platí za ujednanou kupní cena, za kterou se stejný nebo srovnatelný předmět v době uzavření smlouvy a za obdobných smluvních podmínek obvykle prodává. Smlouva o dodání věci, která má být teprve vyrobena, se posoudí jako kupní smlouva, pokud se ten, komu má být věc dodána, zavázal předat druhé straně podstatnou část toho, co je ke zhotovení věci zapotřebí. Avšak za kupní smlouvu se nepovažuje smlouva, podle které převážná část plnění dodavatele spočívá ve výkonu činnosti. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Obchodní zákoník tuto problematiku upravoval tak, že pokud není ve smlouvě dohodnuta kupní cena a není stanoven ani způsob jejího dodatečného stanovení, může prodávající požadovat zaplacení kupní ceny, za kterou se takové nebo srovnatelné zboží v době uzavření smlouvy a za obdobných smluvních podmínek prodávalo. Smlouva o dodání zboží, které má být teprve vyrobeno, se považovala za kupní smlouvu pouze v případě, že se strana, které má být zboží dodáno, zavázala předat druhé straně podstatnou část věci, které jsou zapotřebí k výrobě zboží. Za kupní smlouvu se však nepo-

važovala smlouva, podle níž podstatná část závazku strany, která má dodat zboží, spočívá ve výkonu činnosti nebo závazek této strany obsahuje montáž zboží. (Svejkovský & kol., 2012)

4.3 Koupě movité věci – základní ustanovení

Nový kodex občanského zákoníku upravuje pododdíl 2 Koupě movité věci, konkrétně základní ustanovení, dvěma paragrafy, v nichž stojí, že jako koupě movité se posoudí každá koupě, jejímž předmětem není nemovitá věc, jakož i koupě součásti nemovité věci, kterou kupující nabude po oddělení jako věc movitou. Za kupní smlouvu se ale vždy považuje smlouva o dodání spotřebního zboží, které je nutné vytvořit anebo sestavit. Pokud mají smluvní strany vůli uzavřít kupní smlouvu bez určení kupní ceny, platí za ujednanou kupní cena, za niž se stejný nebo srovnatelný předmět v době uzavření smlouvy a za obdobných smluvních podmínek obvykle prodává. Smlouva o dodání věci, která má být teprve vytvořena, se jako kupní smlouva posoudí pouze tehdy, pokud se ten, komu má být věc dodána, zaváže předat druhé straně podstatnou část toho, čeho je k vyrobení věci zapotřebí. Za kupní smlouvu se nikdy nepovažuje taková smlouva, podle které převážná část plnění dodavatele spočívá ve výkonu činnosti. (Eliáš & kol., Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem, 2012)

Stejnou část v době své platnosti upravoval obchodní zákoník, podle kterého byla smlouva o dodání zboží, které má být teprve zhotoveno, považována za kupní smlouvu, ledaže se strana, které má být zboží dodáno, zavázala předat druhé straně, podstatnou část věcí, které jsou k výrobě zboží nezbytně nutné. Za kupní smlouvu obchodní zákoník nepovažoval smlouvu, podle níž převážná část závazku strany, která má zboží dodat, spočívala ve výkonu činnosti nebo závazek této strany zahrnoval montáž zboží. Nebyla-li ve smlouvě stanovena cena ani způsob jejího dodatečného výpočtu, mohl prodávající požadovat zaplacení kupní ceny, za kterou se stejné nebo srovnatelné zboží v době uzavření smlouvy a za obdobných smluvních podmínek prodávalo. (Svejkovský & kol., 2012)

4.4 Koupě movité věci - povinnosti prodávajícího

Podle platné právní úpravy má prodávající kupujícímu odevzdat věc, stejně tak i doklady, které se k věci vztahují, a umožnit kupujícímu nabýt vlastnického práva k věci. Proávající splní svou povinnost odevzdat věc kupujícímu tím, že mu umožní s věcí nakládat v místě plnění a v čas mu to oznámí. Proávající má předat kupujícímu

doklady potřebné k užívání věci, má-li k předání dojít při zaplacení kupní ceny, předá prodávající tyto doklady v místě placení. Má-li kupující určit dodatečné vlastnosti předmětu koupě a neučiní-li tak včas, určí tyto vlastnosti prodávající sám a kupujícímu tyto vlastnosti oznámí, při tom přihlédne k potřebám kupujícímu, které mu jsou známy. Kupující má právo oznámit prodávajícímu odchylky určených vlastností, ovšem neučiní-li tak bez zbytečného odkladu po oznámení prodávajícího, je vázán tím, co určil prodávající. Má-li prodávající věc odeslat, odevzdá věc kupujícímu předáním prvním dopravci k přepravě pro kupujícího, toto pravidlo, je-li kupujícím spotřebitel, platí pouze tehdy, pokud dopravce určil kupující, aniž mu byl prodávajícím nabídnut, v opačném případě je věc kupujícímu odevzdána, až mu ji dopravce předá. Doba, v níž má prodávající plnit, běží ode dne účinnosti smlouvy, má-li však kupující před odevzdáním věci určitou povinnost, začíná tato doba běžet ode dne splnění této povinnosti. Dodá-li prodávající větší množství věci, než bylo ujednáno, je kupní smlouva uzavřena i na tento přebytek, ledaže jej kupující bez zbytečného odkladu odmítne. Doklady týkající se přepravy a jsou nutné k převzetí věci a volnému nakládání s ní, předá prodávající kupujícímu ihned bez zbytečného odkladu po jejich vydání. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Povinnosti prodávajícího byly do konce roku 2013 upravovány v obchodním zákoníku následovně. Prodávající byl povinen dodat kupujícímu zboží, předat doklady, které se ke zboží vztahovaly a které vyplývaly ze smlouvy, a umožnit kupujícímu nabytí vlastnické právo ke zboží. Nebyl-li prodávající na základě smlouvy povinen předat zboží kupujícímu v určitém místě, uskutečnilo se dodání zboží jeho předáním prvním dopravci k přepravě zboží kupujícímu, jestliže smlouva stanovovala odeslání zboží prodávajícím. Prodávající umožnil kupujícímu uplatnit práva z přepravní smlouvy vůči dopravci, pokud neměl kupující tato práva na základě přepravní smlouvy. Ovšem jestliže neměla kupní smlouva ustanovení o odeslání zboží prodávajícím a zboží bylo ve smlouvě jednotlivě určeno nebo určeno podle druhu, avšak mělo být dodáno ze zásob nebo mělo být vyrobeno a strany v době uzavření smlouvy věděly o tom, kde se nachází nebo kde má být vyrobeno, bylo dodání uskutečněno v okamžiku, kdy bylo kupujícímu umožněno nakládat se zbožím v tomto místě. V případech, na které se nevztahovala dříve uvedená pravidla, splnil prodávající svou povinnost dodat zboží tím, že umožnil kupujícímu nakládat se zbožím v místě sídla, bydliště nebo v místě podnikání či organizační složky prodávajícího. Měl-li kupující na základě kupní smlouvy určit

dodatečně formu, velikost nebo vlastnosti zboží a neučinil tak ve smluvené lhůtě (není-li lhůta smluvena, pak ve lhůtě přiměřené), mohl je určit prodávající s přihlédnutím na potřeby kupujícího, pokud byly prodávajícímu známy. Jestliže prodávající toto určení provedl sám, musel podrobné informace o tomto určení sdělit kupujícímu a stanovit přiměřenou lhůtu, ve které mohl kupující sdělit své odchylky určení. Pokud tohoto práva kupující nevyužil ve stanovené lhůtě, bylo určení oznámené prodávajícím závazné. Nebyl-li prodávající na základě smlouvy povinen dodat zboží na určitém místě, považovalo se za splnění této povinnosti předání zboží prvnímu dopravci k přepravě kupujícímu. Pokud ze smlouvy nevyplývalo něco jiného, začala lhůta pro dodání zboží běžet ode dne uzavření smlouvy. Jestliže však ze smlouvy vyplývalo, že kupující musí splnit určité povinnosti ještě před dodáním zboží, začínala tato lhůta běžet teprve ode dne splnění této povinnosti. Pokud prodávající dodal kupujícímu větší množství zboží, než bylo ujednáno ve smlouvě, měl kupující právo přijmout, anebo odmítnout, tento přebytek. (Česká republika, 2013)

4.5 Koupě movité věci – předmět koupě

Podle současné úpravy občanského práva má prodávající odevzdat kupujícímu předmět koupě v ujednaném množství, provedení a jakosti. Pokud jakost a provedení nejsou ve smlouvě ujednány, plní prodávající v jakosti a provedení vhodných pro účel, který je patrný ze smlouvy anebo pro účel obvyklý užívání předmětu koupě. Při určení jakosti nebo provedení podle ujednaného vzorku nebo předlohy musí předmět koupě tomuto vzorku jakostí nebo provedením odpovídat. Pokud se liší, ale nejsou rozporné, jakost nebo provedení určené ve smlouvě od vzorku nebo předlohy, musí předmět koupě vyhovovat smlouvě i vzorku nebo předloze. Pokud však určí smlouva a vzorek nebo předloha jakost nebo vyhotovení rozdílně, rozhoduje smlouva. Pokud není ve smlouvě ujednáno jinak, prodávající zabalí a připraví k přepravě předmět koupě podle zvyklostí nebo způsobem potřebným pro uchování věci a její ochranu. Jestliže ze smlouvy nebo povahy předmětu koupě vyplývá, že je stanoveno pouze přibližné množství, určí přesné množství prodávající (odchylka nesmí přesáhnout pět procent množství určeného ve smlouvě). (Svejkovský & kol., 2012)

Podle obchodního zákoníku byl prodávající povinen dodat zboží v množství, jakosti a provedení, jež určovala smlouva a musel je zabalit a opatřit pro přepravu takovým způsobem, jaký stanovovala smlouva. Nestanovovala-li smlouva, jak by mělo být zboží zabaleno, byl prodávající povinen zboží zabalit nebo opatřit pro přepravu způso-

bem, který je obvyklý pro takové zboží v obchodním styku nebo způsobem potřebným k uchování a ochraně zboží. Neurčovala-li smlouva jakost nebo provedení, byl prodávající povinen dodat věc v takové jakosti a provedení, které by odpovídaly účelu uvedenému ve smlouvě, pokud účel patrný ze smlouvy nebyl, pak k účelu, ke kterému se dané zboží zpravidla užívá. Mělo-li být zboží dodáno podle vzorku nebo předlohy, byl prodávající povinen dodat zboží s odpovídajícími vlastnostmi vzorku nebo předloze, které předložil kupujícímu. Nastal-li rozpor mezi vzorkem nebo předlohou a smlouvou, rozhodovala smlouva, pakliže se pouze lišily, vzájemně si nerozporovaly, muselo zboží vyhovovat jak smlouvě, tak také vzorku nebo předloze. Vyplývalo-li ze smlouvy, že množství ve smlouvě bylo určeno pouze přibližně, byl prodávající oprávněn určit přesné množství, ledaže smlouva přiznávala toto právo kupujícímu. V obou případech i v případě, že z povahy zboží bylo možné určit pouze přibližné množství, nesměla odchylka přesáhnout pět procent, nebylo-li ve smlouvě ujednáno jinak. (Svejkovský & kol., 2012)

4.6 Koupě movité věci – práva z vadného plnění

Od začátku roku 2014, kdy vešel v účinnost nový občanský zákoník, je věc vadná, neshoduje-li se se vzorkem nebo předlohou pro jakost a provedení. Za vadu se považuje i plnění jiné věci nebo i vady v dokladech nutných pro užívání věci. Právo kupujícího z vadného plnění zakládá vada, kterou má věc při přechodu nebezpečí škody na kupujícího, i když se projeví později, i později vzniklá vada, kterou prodávající způsobil porušením své povinnosti (povinnosti prodávajícího za záruky za jakost tím však nejsou dotčeny). Proávající může odstranit vady při předčasném plnění, a to do doby smluvené pro odevzdání věci, tím ovšem nesmí kupujícímu způsobit nepřiměřené obtíže nebo výdaje (právo kupujícího na náhradu škody tím dotčeno není). Práva kupujícího z vadného plnění nejsou dotčena v případě, že způsobil vadu použití věci, kterou mu prodávající předal, a neprokáže-li prodávající, že na nevhodnost předané věci kupujícího včas upozornil a kupující na jejím použití trval, nebo neprokáže-li, že nevhodnost předané věci ani při vynaložení dostatečné péče nemohl zajistit. Kupující nemá práva z vadného plnění, jedná-li se o vadu, kterou musel při obvyklé pozornosti poznat již při uzavření smlouvy. Toto ovšem neplatí, pokud kupujícího prodávající ujistí, že je věc bez vad, anebo zastře-li vadu prodávající lstivě. Kupující, co nejdříve po přechodu nebezpečí škody na věci, věc podle možnosti prohlédne a přesvědčí se o jejich vlastnostech a množství. Pokud prodávající věc kupujícímu odesílá, může kupující odložit dříve

zmiňovanou prohlídku odložit do doby, kdy je věc dopravena do místa určení. Je-li vadné plnění podstatným porušením smlouvy, má kupující právo na odstranění vady dodáním nové nebo chybějící věci, opravou věci, na přiměřenou slevu z kupní ceny, anebo má právo na odstoupení od smlouvy. Kupující sdělí prodávajícímu, jaké právo si vybral, při oznámení vady, nebo bez zbytečného odkladu po oznámení vady. Ne zvolí-li si kupující své právo včas má právo na odstranění vady, anebo na přiměřenou slevu z kupní ceny. Dokud kupující neuplatní svá práva, může prodávající dodat to, co chybí nebo odstranit právní vady. Jiné než právní vady může prodávající odstranit opravou anebo dodáním nové věci (nesmí tím kupujícímu zapříčinit nepřiměřené náklady). Svou volbu nemůže kupující změnit bez souhlasu prodávajícího, to neplatí, žádal-li kupujícího o opravu vady, která se projeví jako neopravitelná. Neodstraní-li prodávající vady v přiměřené lhůtě, nebo pokud kupujícímu oznámí, že vadu neopraví, může kupující požadovat přiměřenou slevu z kupní ceny nebo odstoupení od smlouvy. Do doby, než bude vada odstraněna, nemusí kupující platit část kupní ceny odpovídající jeho právu na slevu. Při dodání nové věci vrátí kupující prodávajícímu na jeho náklady věc, která byla kupujícímu původně dodána. Kupující však nemůže od smlouvy odstoupit, ani požadovat dodání nové věci, pokud nemůže věc vrátit v tom stavu, v jakém ji obdržel, to neplatí, došlo-li ke změně stavu v důsledku prohlídky za účelem zjištění vady, použil-li kupující věc ještě před zjištěním vady, nezpůsobil-li kupující nemožnost vrácení v původním stavu, anebo prodal-li prodávající věc před objevením vady nebo ji spotřeboval či pozměnil při obvyklém použití. Neoznámí-li kupující vadu bez zbytečného odkladu, soud mu právo z vadného plnění nepřizná. Jedná – li se o skryté vady, platí totéž, neoznámí – li je kupující bez zbytečného odkladu po jejich zjištění, nejpozději však do dvou let po odevzdání věci. (Eliáš & kol., Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem, 2012)

Pokud, podle obchodního zákoníku, porušil prodávající povinnost předat kupujícímu předmět smlouvy odpovídající, co se zhotovení a jakosti týče, vzorku nebo předloze, mělo zboží vady. Za vadu zboží se považovalo i dodání jiného zboží než bylo stanoveno ve smlouvě i vady v dokladech nutných k užívání zboží. Prodávající odpovídal pouze za vadu, kterou mělo zboží v okamžiku, kdy přešlo nebezpečí škody na zboží na kupujícího, i když se vada stala zjevnou až po této době. Povinnosti prodávajícího za záruky za jakost zboží tím dotčeny nebyly. Pokud dodal prodávající, se souhlasem kupujícího, zboží před dobou stanovenou, mohl až do této doby dodat chybějící část

nebo množství nebo dodat náhradní díl zboží za dodané vadné zboží nebo zboží opravit, jestliže tento akt nezpůsobil kupujícímu nepřiměřené náklady a obtíže. Kupujícímu však byl i nadále zachován nárok na náhradu škody. Byly-li použity podle smlouvy při výrobě zboží věci předané kupujícím, neodpovídá prodávající za vady na zboží, které byly zapříčiněny použitím těchto věcí, jestliže prodávající při vynaložení odborné péče nemohl odhalit nevhodnost těchto věcí nebo tuto nevhodnost odhalil, kupujícího na to upozornil, ale kupující i přesto trval na jejich použití ke zhotovení zboží. Proávající také nezodpovídal za vady, o kterých kupující při uzavírání věděl, nebo vzhledem k okolnostem vědět musel. Kupující je povinen prohlédnout zboží co nejdříve po přechodu nebezpečí škody na zboží (jestliže smlouva stanovila odeslání zboží prodávajícím, mohla být prohlídka odložena až do doby, kdy zboží bylo dopraveno do místa určení). Byla-li smlouva porušena podstatným způsobem dodáním zboží s vadami, mohl kupující požadovat odstranění vad dodáním náhradního zboží, dodání chybějícího zboží a požadovat odstranění právních vad, požadovat odstranění vad opravou (pokud se jednalo o vady opravitelné), požadovat přiměřenou slevu z kupní smlouvy nebo odstoupit od smlouvy. Neoznámil-li kupující volbu svého nároku ve včas zasláném oznámení vad nebo bez zbytečného odkladu po tomto oznámení, měl nároky z vad zboží jako při nepodstatném porušení smlouvy, tím pádem mohl kupující požadovat buď dodání chybějícího zboží a odstranění ostatních vad nebo slevu z kupní ceny. Uplatněný nárok nemohl kupující upravovat bez souhlasu prodávajícího, ledaže by se jednalo o neopravitelné vady, nebo že s jejich opravou by byly spojeny nepřiměřené náklady, pak mohl kupující požádat prodávajícího o dodání náhradního zboží, a to bez zbytečného odkladu poté, kdy se o neopravitelnosti nebo nepřiměřenosti nákladů dozvěděl. Do doby odstranění vad nebyl kupující povinen uhradit část kupní ceny, která odpovídala jeho nároku na slevu, v případě, kdy by vady nebyly odstraněny. Při dodání náhradního zboží byl prodávající oprávněn požadovat, aby mu na jeho náklady kupující vadné zboží, ve stavu, ve kterém mu bylo dodáno, vrátil. Kupující nemohl odstoupit od smlouvy v případě, že nebyl schopen vrátit prodávajícímu zboží v takovém stavu, ve kterém jej obdržel (to neplatilo v případě, že ke změně stavu zboží došlo při prohlídce zboží nebo jestliže před objevením vad kupující zboží nebo jeho část prodal nebo zboží zcela či z části spotřeboval nebo je pozměnil při jeho obvyklém použití). Právo kupujícího nemohlo být přiznáno v soudním řízení, jestliže kupující nepodal prodávajícímu zprávu o vadách bez zbytečného odkladu, kdy vady zjistil, měl zjistit nebo mohly být zjištěny při vyna-

ložení odborné péče, nejpozději však do dvou let od doby dodání zboží. (Česká republika, 2013)

4.7 Koupě movité věci – záruka za jakost

Zárukou za jakost se, podle současně platné právní úpravy smluvního práva, prodávající zavazuje, že věc bude po určitou dobu způsobilá k použití pro obvyklý účel nebo že si zachová své obvyklé vlastnosti. Tyto účinky má i uvedená záruka nebo doba použití na obalu výrobku nebo v reklamě. Záruka může být poskytnuta i na individuální součást věci. Určuje-li smlouva a prohlášení o záruce různé doby, platí ta doba, která je delší. Pokud si smluvní strany ve smlouvě ujednájí jinou záruční dobu, než je uvedena na obalu věci jako doba použitelnosti, pak má přednost ujednání smluvních stran ve smlouvě. Záruční doba začne běžet od odevzdání věci kupujícímu (v případě odeslání věci, běží od dojeví věci do místa určení). Má-li uvést věc do provozu někdo jiný než prodávající, běží záruční doba až od uvedení věci do provozu (pokud kupující objednal uvedení věci do provozu nejpozději do tří týdnů od převzetí věci a včas provedl součinnost k provedení objednané služby). Kupujícímu zaniká právo ze záruky, způsobí-li vadu po přechodu nebezpečí škody na věci na kupujícího vnější událost (pokud vadu nezpůsobil sám prodávající). (Svejkovský & kol., 2012)

Podle dříve platné úpravy závazkového práva v obchodním zákoníku se zárukou za jakost zboží rozumělo převzetí písemného závazku prodávajícím, že jím dodané zboží bude po určitou dobu způsobilé pro použití ke smluvenému nebo obvyklému účelu, nebo že si zachová své obvyklé nebo smluvené vlastnosti. Převzetí tohoto závazku vyplynulo ze smlouvy, z prohlášení prodávajícího (záruční list) nebo z vyznačení délky záruční doby nebo doby trvanlivosti nebo použitelnosti na obalu dodaného zboží. Lišila-li se záruční doba uvedená na obale od doby uvedené ve smlouvě nebo v prohlášení prodávajícího, platila doba smluvená nebo doba uvedená v prohlášení. Nevyplývalo-li z obsahu smlouvy nebo ze záručního prohlášení něco jiného, začínala záruční doba běžet ode dne dodání zboží (popřípadě ode dne doručení zboží do místa určení). Záruční doba však neběžela po dobu, po kterou nemohl kupující zboží užívat pro jeho vady, za které nesl odpovědnost prodávající. Odpovědnost prodávajícího za vady, na něž se vztahovala záruka, nevznikala, jestliže tyto vady byly způsobeny po přechodu nebezpečí škody na zboží na kupujícího vnějšími událostmi a nezpůsobil je prodávající ani osoby, s jejichž pomocí prodávající plnil svůj závazek. (Česká republika, 2013)

4.8 Koupě movité věci – povinnosti kupujícího

Kupující má zaplatit kupní cenu a převzít věc. Kupní cenu nemusí zaplatit do doby, dokud nemá možnost si věc prohlédnout (to neplatí v případě, že byl ujednáán takový způsob předání věci, který možnost prohlídky vylučuje). Při určení kupní ceny orientované podle hmotnosti je rozhodující čistá hmotnost předmětu koupě. Je-li kupující v prodlení s převzetím věci nebo se zaplacením kupní ceny, prodávající uchová věc a může s ní nakládat způsobem přiměřeným pro kupujícího. Pokud kupující převzal věc, kterou zamýšlí odmítnout, uchovává ji způsobem přiměřeným okolnostem. Ten, kdo uchovává věc pro druhou stranu, ji může zadržet, dokud mu druhá strana neuhradí náklady spojené s uchováním věci. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Podle zákona č. 513/1991 Sb. byl kupující povinen zaplatit za zboží kupní cenu a převzít dodané zboží. Byla-li kupní cena stanovena podle hmotnosti zboží, byla pro její stanovení rozhodující čistá hmotnost. Kupující nebyl povinen zaplatit kupní ceny, dokud neměl možnost si zboží prohlédnout, ledaže by dohodnutý způsob dodání nebo placení kupní ceny byly s tím v rozporu. Jestliže byl kupující v prodlení s převzetím zboží nebo zaplacením kupní ceny (v případech, kdy dodání zboží a zaplacení kupní ceny se má uskutečnit současně) a prodávající měl zboží u sebe nebo s ním mohl jinak nakládat, musel prodávající učinit opatření přiměřená k okolnostem k uchování zboží (to samé platilo i pro kupujícího). Proávající byl oprávněn zboží zadržovat, dokud mu kupující neuhradil přiměřené účelně vynaložené náklady (to platilo i obráceně). (Svejkovský & kol., 2012)

4.9 Koupě movité věci – nebezpečí škody na věci

Nebezpečí škody přechází na kupujícího převzetím věci, tentýž následek má, nepřevzme-li kupující věc, ač mu s ní prodávající umožnil nakládat. Má-li kupující od prodávajícího převzít věc prostřednictvím třetí osoby, přechází na něho nebezpečí škody okamžikem, kdy mohl s věcí nakládat, ne však dříve než v době stanovené jako čas plnění. Předá-li prodávající věc dopravci, pro přepravu ke kupujícímu do místa určeném smlouvou, přechází nebezpečí škody na věci na kupujícího okamžikem předáním věci prvnímu dopravci. Je-li při uzavření smlouvy věc již přepravována, prodávající nese škodu, k níž došlo před uzavřením smlouvy a o které věděl anebo vědět měl. Nebezpečí škody na věci určené podle druhu nepřejde na kupujícího, který věc nepřevzal dříve, než věc bude dostatečně oddělena a odlišena od jiných věcí stejného druhu. Škoda na věci, vzniklá po přechodu nebezpečí škody na věci na kupujícího a škoda nebyla-

li způsobena porušením povinností prodávající, nemá žádný vliv na jeho povinnost zaplatit kupní cenu. (Eliáš & kol., Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem, 2012)

V úpravě platné do konce roku 2013 obchodního zákoníku přecházelo nebezpečí škody na zboží na kupujícího v okamžiku, kdy převzal zboží od prodávajícího nebo v době, kdy mu bylo umožněno se zbožím nakládat. Měl-li kupující převzít zboží od jiné osoby, než od prodávajícího, přecházelo nebezpečí škody na zboží na kupujícího v době stanovené pro dodání zboží, jestliže v této době bylo kupujícímu umožněno s tímto zbožím nakládat a on o tomto faktu věděl. Bylo-li zboží kupujícímu zasláno, přecházelo na kupujícího nebezpečí škody na zboží jeho předáním dopravci. Škoda na zboží, která vznikla po přechodu jejího nebezpečí na kupujícího, neměla vliv na jeho povinnost zaplatit kupní cenu, ledaže ke škodě na zboží došlo porušením povinností prodávajícího. (Česká republika, 2013)

4.10 Koupě movité věci – svépomocný prodej

Prodlením jedné strany s převzetím věci nebo zaplacení kupní ceny vzniká straně druhé právo věc po předchozím upozornění prodávajícího vhodným způsobem prodat poté, co prodávajícímu byla poskytnuta přiměřená lhůta k převzetí nebo zaplacení kupní ceny. Pokud hrozí věci rychlá zkáza a není-li na upozornění čas, není upozornění prodávajícího před prodejem nutné. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Obchodní zákoník upravoval svépomocný prodej tak, že strana, která byla v prodlení s převzetím nebo s placením kupní ceny, mohla být vyzvána ke splnění své povinnosti. Druhá strana byla oprávněna ve výzvě k převzetí zboží stanovit přiměřenou lhůtu a po jejím marném uplynutí zboží prodat vhodným způsobem. Před prodejem byla však druhá strana povinna upozornit prodávající stranu na úmysl zboží prodat. Jednalo-li se o zboží podléhající rychlé zkáze nebo byly by s jeho uchováním spojené nepřiměřené náklady, musela druhá strana učinit přiměřená opatření k jeho prodeji, a pokud to bylo možné, druhou stranu o plánovaném prodeji vyrozumět. (Česká republika, 2013)

4.11 Vedlejší ujednání při kupní smlouvě – výhrada vlastnického práva

Podle § 2132 zákona č. 89/2012 Sb. se má za to, že vyhradí-li si prodávající k věci vlastnické právo, má se za to, že se kupující stane úplným vlastníkem zaplacením kupní ceny. Nebezpečí škody na věci na kupujícího však přechází již v okamžiku jejího převzetí.

Vedlejší ujednání při kupní smlouvě dříve upravoval obchodní zákoník č. 513/1991 Sb. § 445, který stanovoval, že si strany mohly smluvit, že kupující nabude vlastnického práva ke zboží později, čili úplným zaplacením kupní ceny.

4.12 Vedlejší ujednání při kupní smlouvě – koupě na zkoušku

Ten, kdo koupí věc na zkoušku, se zavazuje podmínkou, že věc ve zkušební lhůtě schválí. Pokud si smluvní strany neujednají zkušební lhůtu, činí tato lhůta u movitých věcí tři dny a u nemovitých věcí jeden rok od uzavření smlouvy. Kupující nemá právo věc odmítnout, nemůže-li ji vrátit ve stejném stavu, v jakém ji převzal, pokud změna nenastala vyzkoušením věci. (Eliáš & kol., Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem, 2012)

Podle obchodního zákoníku vznikalo koupě na zkoušku uzavřením kupní smlouvy s podmínkou, že kupující do uplynutí zkušební doby zboží schválí. Nebyla-li zkušební lhůta ve smlouvě stanovena, činila 3 měsíce od uzavření smlouvy. (Česká republika, 2013)

4.13 Zvláštní ustanovení o koupi závodu

Koupí závodu nabývá kupující vše, co k závodu jako celku náleží, a koupě závodu se považuje za převod zaměstnavatele. O koupi závodu se jedná i v případě, že smluvní strany z koupě jednotlivou složku vyloučí, pokud tím celek neztratí charakteristiku závodu. Kupní cena je ujednaná na základě údajů o převáděném jmění, ke dni nabytí účinnosti smlouvy, v účetních záznamech prodávaného závodu. Koupí závodu se kupující stává věřitelem pohledávek a dlužníkem dluhů, které k závodu patří, ovšem z dluhů kupující přejímá jen ty, o kterých věděl nebo jejich existenci musel rozumně předpokládat. Pokud věřitel nesouhlasí s převzetím dluhu kupujícím, ručí za splnění dluhu prodávající závodu. Nabytí pohledávek kupujícím závodu se řídí ustanovením o postoupení pohledávek. Prodávající oznámí bez zbytečného odkladu věřitelům a dlužníkům, jejichž pohledávky a závazky kupující koupí závodu nabyt, že závod prodal a komu ho prodal. Smluvní strany uvedou výčet všeho, co závod zahrnuje a co se kupujícím předává (i všeho, co chybí, ač to podle smlouvy nebo účetních záznamů závod spoluvytváří) v zápisu o předání závodu. Neuvede-li se v zápise o předání závodu věc, která k závodu náleží, nabývá ji kupující společně se závodem. Pokud se v zápise neuvede dluh, nabývá jej kupující pouze v případě, kdy jeho existenci musel alespoň rozumně předpokládat. Je-li kupující zapsán ve veřejném rejstříku, nabývá vlastnické právo k závodu okamžikem zveřejněním údaje, že uložil doklad o koupi závodu do sbírky

listin, ovšem není-li kupující zapsán do veřejného rejstříku, nabývá toto právo dnem účinnosti smlouvy. Zhorší-li se prodejem závodu dobytnost pohledávky, má věřitel, který s prodejem nesouhlasil, prodávajícího právo domáhat se u soudu rozhodnutí, že prodej závodu je vůči němu neúčinný. Toto právo věřitele však zaniká, neuplatní-li jej do jednoho měsíce ode dne, kdy se o prodeji dozvěděl, nejpozději však do tří let od účinnosti smlouvy. Odstoupí-li některá strana od smlouvy, přecházejí na prodávajícího závazky a pohledávky, které k závodu náleží (z dluhů jen ty, o kterých věděl nebo jejich existenci alespoň musel rozumně předpokládat). Neudělil-li věřitel souhlas k převzetí dluhu prodávajícím, ručí kupující za jeho splnění, nabytí pohledávek prodávajícím se řídí ustanovením o postoupení pohledávek. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Obchodní zákoník však tuto problematiku, v době své platnosti, upravoval následovně. Smlouvou o prodeji podniku se prodávající zavazoval odevzdat kupujícímu podnik a převést na něj vlastnická práva k podniku a kupující se zavazoval převzít závazky související s podnikem a zaplatit kupní cenu. Z prodávajícího na kupujícího přecházely i práva a povinnosti vyplývající z pracovně právních vztahů k zaměstnancům podniku. Kupní cena se stanovila na základě údajů o souhrnu věcí, práv a závazku uvedených v účetní evidenci prodávajícího podniku ke dni uzavření smlouvy. Na kupujícího přecházela všechna práva a závazky, na které se prodej vztahoval (přechod pohledávek se řídil ustanovením o postoupení pohledávek). Kupující byl povinen bez zbytečného odkladu informovat věřitele o převzetí závazků a prodávající oznámit dlužníkům přechod pohledávky na kupujícího. Ke dni účinnosti smlouvy byl prodávající povinen předat a kupující převzít věci zahrnuté do prodeje, o tomto převzetí se sepsal zápis, který podepsaly obě smluvní strany. Prodávající byl povinen nejpozději v zápise o předání podniku upozornit kupujícího převáděných věcí, práv nebo jiných majetkových hodnot, o kterých věděl nebo musel vědět. Pokud prodávající nesplnil tuto povinnost, odpovídal za škody, kterým bylo možno upozorněním zabránit. Vlastnické právo k věcem, jež byly zahrnuty do prodeje, přecházelo na kupujícího účinností smlouvy, v případě nemovitostí toto právo přecházelo vkladem do katastru nemovitostí. Zhoršila-li se prodejem podniku dobytnost pohledávky věřitele, mohl se věřitel domáhat podáním odporu u soudu do 60 dnů ode dne, kdy se o prodeji podniku dozvěděl, nejpozději však do 6 měsíců ode dne, kdy byl prodej zapsán do obchodního rejstříku. (Svejkovský & kol., 2012)

5 Komparace změn v právní úpravě smlouvy o dílo v občanském zákoníku s obchodním zákoníkem

5.1 Obecná ustanovení

Nový kodex občanského zákoníku definoval smlouvu o dílo jako smlouvu, kterou se zhotovitel zavazuje provést na své náklady a nebezpečí pro objednatele dílo a objednatel dílo převzít a zaplatit za něj jeho cenu. Cena je dostatečně stanovena, je-li ve smlouvě uveden způsob jejího výpočtu anebo je-li stanovena odhadem. Mají-li smluvní strany vůli uzavřít smlouvu bez určení ceny díla, platí za ujednanou cena placená za totéž nebo srovnatelné dílo v době uzavření smlouvy a za obdobných podmínek plynoucích ze smlouvy. Dílem se rozumí zhotovení určité věci, nespadá-li tato věc pod kupní smlouvu, oprava nebo úprava věci, nebo činnost vedoucí k jinému výsledku (za dílo se vždy považuje zhotovení, údržba, oprava nebo úprava stavby nebo její části). (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Obchodní zákoník tuto problematiku upravoval tak, že smlouvou o dílo se zhotovitel zavazoval k provedení určitého díla a objednatel se zavazoval k zaplacení ceny za jeho provedení. Cena za provedení díla musela být ve smlouvě dohodnuta, nebo musel být stanoven způsob jejího výpočtu, ledaže z jednání o uzavření smlouvy vyplývala vůle smluvních stran uzavřít smlouvu i bez tohoto určení. Dílem se rozumělo zhotovení věci, pokud nespádala pod kupní smlouvu, montáž, údržba, oprava nebo úprava nebo hmotně zachycený výsledek jiné činnosti. (Česká republika, 2013)

5.2 Způsob provádění díla

Zhotovitel buď provede dílo sám, anebo je nechá provést pod svým vedením (to neplatí, není-li zhotovení díla vázáno na osobní vlastnosti zhotovitele nebo není-li to vzhledem k povaze díla potřebné). Zhotovitel provede dílo s náležitou péčí v ujednaném čase a obstará vše, co je ke zhotovení díla zapotřebí. Není-li doba pro provedení díla ve smlouvě stanovena, počítá se s dobou přiměřenou vzhledem k povaze díla. Při provádění díla postupuje zhotovitel samostatně, pokyny objednatele je vázán, jen plyne-li to ze zvyklostí, anebo bylo-li to ujednáno ve smlouvě. Objednatel má právo kontrolovat průběh provádění díla. Zjistí-li, že zhotovitel porušuje svou povinnost, může požadovat, aby zhotovitel provedl nápravu a nadále prováděl dílo řádným způsobem. Pokud tak zhotovitel neučiní ani v přiměřené době, může objednatel odstoupit od smlouvy, vedl-li

postup zhotovitele k podstatnému porušení smlouvy. Zhotovitel upozorní bez zbytečného odkladu objednatele na nevhodnost věci nebo příkazu, který mu objednatel k provedení díla dal (pokud zhotovitel mohl nevhodnost zjistit při vynaložení potřebné péče). Překáží-li nevhodná věc nebo příkaz v řádném provádění díla, zhotovitel svou činnost v nezbytném rozsahu přeruší až do výměny věci nebo změny příkazu. Trvá-li objednatel na zhotovení věci s použitím předané věci nebo podle daného příkazu, má zhotovitel právo požadovat, aby objednatel svou vůli vyjádřil písemně, nebo od smlouvy odstoupit. Lhůta, stanovená pro zhotovení díla, se prodlužuje o dobu, kdy byla činnost zhotovitele přerušena (z výše uvedených důvodů). Zhotovitel má právo požadovat po objednateli kompenzaci nákladů spojených s přerušением díla nebo s použitím nevhodných věcí či příkazů do doby, kdy jejich nevhodnost nemohla být zjištěna. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Stejnou část v době své platnosti upravoval obchodní zákoník, podle kterého mohl zhotovitel díla pověřit jeho provedením jinou osobu, jestliže ze smlouvy nebo z povahy díla nevyplývalo něco jiného. Při provádění díla jinou osobou, měl zhotovitel odpovědnost, jako by dílo prováděl sám. Zhotovitel byl povinen provést dílo na své nebezpečí a na svůj náklad ve sjednané lhůtě (pokud nebyla lhůta ve smlouvě ujednána, pak v době přiměřené s přihlédnutím k povaze díla). Nevyplývalo-li z povahy díla nebo ze smlouvy něco jiného, mohl zhotovitel provést dílo ještě před sjednanou dobou. Při provádění díla postupoval zhotovitel samostatně a nebyl při určení způsobu provedení díla vázán pokyny objednatele, pokud se k jejich plnění výslovně nezavázal. Objednatel byl oprávněn kontrolovat průběh provádění díla, a pokud zjistil, že zhotovitel prováděl dílo v rozporu s jeho povinnostmi, byl objednavatel oprávněn dožadovat se toho, aby zhotovitel odstranil vady vzniklé vadným prováděním a dílo nadále prováděl řádným způsobem. Pokud tak zhotovitel neučinil ani v přiměřené lhůtě mu k tomuto účelu poskytnuté a postup zhotovitele vedl k zásadnímu porušení smlouvy, byl objednatel oprávněn od smlouvy odstoupit. Zhotovitel byl povinen upozornit objednatele bez zbytečného odkladu o nevhodnosti věcí nebo pokynů poskytnutých ke zhotovení díla objednatelem. Jestliže nevhodné věci nebo pokyny překážely v řádném provádění díla, byl zhotovitel povinen jeho provádění v nezbytném rozsahu přerušit až do doby, kdy došlo k výměně věcí, změny pokynů nebo písemnému prohlášení objednatele, že na použití těchto věcí nebo pokynů trvá. O dobu, na kterou byla, z výše uvedených důvodů, tvorba díla přerušena, se prodlužovala lhůta pro jeho dokončení. Zhotovitel měl

rovněž nárok na úhradu nákladů, které mu vznikly v souvislosti s přerušením provádění díla nebo v souvislosti s použitím nevhodných věcí či pokynů. Zhotovitel nezodpovídal (v případě splnění své povinnosti o nevhodnosti věcí a pokynů objednatele informovat) za nemožnost dokončení díla nebo za vady nedokončeného díla způsobené nevhodnými věcmi či pokyny, jestliže na jejich použití objednatel trval. Při nedokončení díla měl zhotovitel nárok na sníženou cenu o to, co ušetřil, tím, že neprovedl dílo v plném rozsahu. (Svejkovský & kol., 2012)

5.3 Věci k provedení díla

Podle platné právní úpravy, opatří-li zhotovitel věc zpracovanou při provádění díla a stala se jeho součástí, má se za to, že je kupní cena této věci zahrnuta v ceně díla. Má-li objednatel opatřit věc k provedení díla, předá ji zhotoviteli ve sjednané lhůtě nebo bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy, cena díla se o cenu této věci nesnižuje. Neopatří-li však objednatel tuto věc včas a neučiní tak ani po výzvě zhotovitele v dodatečně přiměřené lhůtě, může věc obstarat zhotovitel sám na účet objednatele, který cenu věci a náklady s jejím opatřením vynaložené uhradí bez zbytečného odkladu poté, co jej o zaplacení zhotovitel požádá. Objednatel nese nebezpečí škody na věci, kterou opatřil pro zhotovitele k provedení díla, do doby, dokud trvá jeho vlastnické právo. Zhotovitel za věc převzatou od objednatele zodpovídá jako skladovatel. S provedeným dílem předá zhotovitel objednateli vyúčtování a zbylé věci, které při provedení díla nezpracoval.

(Svejkovský & kol., 2012)

Povinnosti prodávajícího byly do konce roku 2013 upravovány v obchodním zákoníku následovně. Ohledně věcí, které zhotovitel opatřil k provedení díla, měl postavení prodávajícího, pokud ze smlouvy nevyplývalo něco jiného a kupní cena těchto věcí byla zahrnuta v ceně za provedení díla. Věci, které měl objednatel podle smlouvy opatřit k provedení díla, byl povinen předat zhotoviteli v době určené smlouvou, jinak bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy, cena těchto věcí nesnižovala cenu za provedení díla. Neopatřil-li věci objednatel včas, mohl mu pro to zhotovitel poskytnout přiměřenou lhůtu a po jejím marném uplynutí si sám po předchozím upozornění věc opatřit na účet objednatele. Objednatel byl povinen uhradit zhotoviteli cenu pořízených věcí i výši nákladů, které byly účelně vynaložené k jejich pořízení, bez zbytečného odkladu poté, co o to byl objednatelem požádán. Objednatel nesl nebezpečí škody na věcech, které opatřil k provedení díla, a zůstával jejich vlastníkem až do doby, kdy

se zpracováním staly součástí díla. Za věc převzatou k provedení díla zodpovídal zhotovitel jako skladovatel. Po dokončení díla nebo po zániku závazku byl zhotovitel povinen bez zbytečného odkladu vrátit objednateli tu část věcí, která nebyla zpracována při provádění díla. (Česká republika, 2013)

5.4 Vlastnické právo k předmětu díla

Vlastnické právo k předmětu díla upravuje § 2599 zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, a to tak, že je-li předmětem díla věc určená jednotlivě, nabývá k ní vlastnické právo objednatel. To neplatí v případě, že zhotovitel zpracoval věc objednatel na jiném místě než u objednatele – na jeho nebo jím opatřeném pozemku nebo že je hodnota díla stejná nebo vyšší než hodnota objednatelovy zpracované věci, v takovém případě nabývá vlastnické právo k předmětu díla zhotovitel. Je-li předmětem díla věc určená podle druhu, nabývá k ní vlastnické právo zhotovitel, leda že zhotovitel zhotovil věc u objednatele, tehdy nabývá vlastnické právo objednatel.

.V úpravě platné do konce roku 2013 obchodního zákoníku upravoval tuto problematiku § 542 zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. Jestliže zhotovitel zhotovoval věc u objednatele, na jeho pozemku, nesl objednatel nebezpečí škody na zhotovované věci a byl jejím vlastníkem, pokud smlouva nestanovovala něco jiného.

5.5 Provedení díla

Dílo je provedeno, je-li dokončeno a předáno a dílo je dokončeno, je-li převedeno na jeho způsobilost plnit svůj účel. Objednatel může převzít dílo s výhradami anebo bez výhrad. Pokud ho převezme bez výhrad, nepřizná mu soud právo ze zjevné vady díla, namítne-li zhotovitel, že toto právo nebylo uplatněno včas. Provádí-li se dílo postupně a jednotlivé části lze odlišit, může být předáno a převzato i po částech. Má-li být dokončení díla prokázáno provedením ujednaných zkoušek, bere se za okamžik dokončení úspěšné provedení těchto zkoušek. K účasti zkoušek přizve zhotovitel objednatel včas, pokud se objednatel nezúčastní a nevylučuje to povaha věci, nic nebrání v provedení zkoušek. (Eliáš & kol., Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem, 2012)

Podle právní úpravy obchodního zákoníku platné do konce roku 2013 splnil zhotovitel svoji povinnost zhotovit dílo jeho řádným ukončením a předáním objednateli. Nezahrnovala-li smlouva povinnost zhotovitele předmět odeslat, splnil zhotovitel svoji povinnost provést dílo tím, že umožnil objednateli s předmětem díla nakládat. Zahrno-

val-li závazek zhotovitele montáž, byl závazek splněn provedením této činnosti. Jestliže bylo ve smlouvě stanoveno, že řádné provedení díla bude prokázáno zkouškou, považovalo se provedení díla k okamžiku, kdy byly tyto zkoušky provedeny, zhotovitel byl povinen oznámit objednateli plánované zkoušení zhotovené věci. Nedostavení objednatele nebyla překážka pro provedení smluvených zkoušek. (Česká republika, 2013)

5.6 Cena za dílo

Právo na zaplacení vzniká zhotoviteli provedení smluveného díla. Provádí-li se dílo po částech nebo neujednaly-li si smluvní strany placení zálohy, může zhotovitel požadovat v průběhu zhotovování díla přiměřenou část odměny s ohledem na vynaložené náklady. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Stejnou část v době své platnosti upravoval obchodní zákoník, podle kterého byl objednatel povinen zaplatit zhotoviteli cenu v době sjednané ve smlouvě, pokud ze smlouvy nebo zákona nevyplývalo něco jiného. (Česká republika, 2013)

5.7 Vady díla

Dílo má vadu, pokud neodpovídá smlouvě. O právech objednatele z vadného plnění platí obdobná ustanovení jako u kupní smlouvy, s výjimkou, že objednatel není oprávněn požadovat provedení náhradního díla, jestliže předmět díla vzhledem k jeho povaze nelze vrátit nebo předat zhotoviteli. Má-li dílo při předání vadu, zakládá to povinnosti zhotovitele z vadného plnění, přechází-li však na objednatele nebezpečí škody později, rozhoduje doba tohoto přechodu. Po uplynutí této doby má objednatel práva z vadného plnění, pokud vadu způsobil zhotovitel vadným plněním svého závazku. Soud nepřiznává objednateli právo z vadného plnění, neoznámil-li vady bezprostředně, bez zbytečného odkladu, po jejich zjištění nebo poté, kdy je při náležité pozornosti zjistit měl, nejpozději do dvou let od předání díla a namítne-li zhotovitel, že vady nebyly oznámeny včas. Dal-li zhotovitel za jakost díla záruku, záruční doba týkající se díla začíná běžet předáním díla a použijí se obdobná ustanovení jako u kupní smlouvy. (Eliáš & Svatoš, Nový občanský zákoník, 2014)

Podle obchodního zákoníku mělo dílo vady, jestliže provedení díla neodpovídalo výsledku stanoveném ve smlouvě. Při vadách díla platila obdobná pravidla jako u kupní smlouvy, objednatel však nebyl oprávněn požadovat provedení náhradního díla, jestliže z jeho povahy plynula nemožnost předat nebo vrátit jej zhotoviteli. Zhotovitel zodpovídal za vady, jež mělo dílo v době předání, jestliže však nebezpečí škody na zhotovené

věci přecházelo na objednatele později, byla rozhodující tato doba přechodu. Za vady díla, na něž se vztahovala záruka za jakost, zodpovídal zhotovitel v rozsahu této záruky. Soud nepřiznal objednateli právo z vad díla, jestliže objednatel neoznámil vady díla bez zbytečného odkladu poté, kdy je zjistil nebo kdy je měl zjistit při vynaložení odborné péče. Záruční doba týkající se díla začala běžet dnem předáním předmětu smlouvy. (Česká republika, 2013)

5.8 Určení ceny podle rozpočtu

Je-li cena ujednána pevnou částkou nebo pomocí odkazu na rozpočet, který je součástí smlouvy, nemůže ani jedna ze smluvních stran žádat změnu ceny proto, že si dílo vyžádalo jiné úsilí nebo náklady, než se původně předpokládalo. Nastane-li však zcela mimořádná nepředvídatelná okolnost, může soud rozhodnout o spravedlivém zvýšení ceny, anebo o zrušení smlouvy a o tom, jak se strany vzájemně vypořádají. Toto neplatí, převzala-li jedna ze smluvních stran nebezpečí změny okolnosti, nebo jedná-li se o okolnost, o které jedna strana prohlásila, že se nestane. Byla-li však cena ujednána na základě rozpočtu daného s výhradou, že se nezaručuje jeho úplnost, nebo s výhradou, že rozpočet je nezávazný, může zhotovitel požadovat zvýšení ceny. Nesouhlasí-li objednatel se zvýšením ceny, rozhodne na návrh zhotovitele soud. Zhotoviteli zaniká nárok na určení zvýšení ceny, jestli neoznámí nutnost překročení rozpočtované částky bez zbytečného odkladu. Objednatel má právo bez zbytečného odkladu od smlouvy odstoupit, požaduje-li zhotovitel zvýšení o více než 10 % ceny udané v rozpočtu (objednatel je povinen uhradit zhotoviteli výši ceny odpovídající rozsahu částečného provedení díla). (Eliáš & kol., Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem, 2012)

Podle obchodního zákoníku na výši ceny nemělo vliv, že cena byla určena na základě rozpočtu, jenž byl součástí smlouvy nebo byl objednateli sdělen do uzavření smlouvy. Byla-li však cena určena na základě rozpočtu, ohledně něhož ze smlouvy vyplývalo, že se nezaručovala jeho úplnost, mohl se zhotovitel domáhat přiměřeného zvýšení ceny v případě, že se při provádění díla objevila potřeba činností nezahrnutých do rozpočtu (pokud tyto činnosti nebyly předvídatelné v době uzavření smlouvy). Byla-li cena určena na základě rozpočtu, který se podle smlouvy považoval za nezávazný, mohl se zhotovitel domáhat určení zvýšení ceny u soudu, pokud s tímto zvýšením objednatel nesouhlasil. Toto právo zhotoviteli zanikalo, jestliže neoznámil objednateli nutnost překročení rozpočtu a výši požadované částky bez zbytečného odkladu po zjiš-

tění. Objednatel mohl od smlouvy odstoupit, požadoval-li zhotovitel zvýšení ceny o více než 10 % z ceny stanovené podle rozpočtu (pak byl objednatel povinen uhradit zhotoviteli cenu díla odpovídající jeho částečnému provedení). (Svejkovský & kol., 2012)

6 Výsledky komparace

6.1 Výsledky komparace změn právní úpravy kupní smlouvy

Nová úprava kupní smlouvy vychází z úpravy obsažené v obchodním zákoníku a přináší s sebou celou řadu úprav, které se týkají například práva z vadného plnění. Oproti obchodnímu zákoníku je v současné úpravě i nová systematika úpravy, která lépe odpovídá logické návaznosti. Začíná se formulací obecných ustanovení, která jsou společná pro všechny typy koupě, následuje ustanovení o koupi movitých věcí (toto ustanovení obsahuje povinnosti prodávajícího a kupujícího, práva z vadného plnění, definuje předmět koupě, záruku za jakost, nebezpečí škody na věci a svépomocný prodej) a nemovitých věcí, vedlejší ujednání při kupní smlouvě (v tomto oddílu se upravuje například koupě na zkoušku) a posledním pododdílem jsou zvláštní ustanovení o prodeji zboží v obchodě, která mají význam především pro spotřebitele.

V nové úpravě je kupní smlouva charakterizována závazkem prodávajícího odevzdat kupujícímu věc a převést vlastnické právo k této věci, a závazkem kupujícího předmět koupě převzít a zaplatit za něj kupní cenu, nejedná se tudíž již o pouhé předání věci za úplatu.

Nejrozsáhlejší obměnou prošla ustanovení týkající se práv z vadného plnění. Nový občanský zákoník již opouští kritérium opravitelnosti a neopravitelnosti vad jako základní hledisko pro určení práva a nahrazuje ho kritériem intenzity porušení smlouvy. Takže nově se vadná plnění budou dělit na ta, která porušují smlouvu buď podstatným, nebo nepodstatným způsobem.

Další podstatné změny nastaly v oblasti záruky za jakost, která bude již pouze smluvní, a přechodu nebezpečí škody na věci, kde se rozhodujícím stal okamžik převzetí, nikoli okamžik nabytí vlastnického práva.

Vedlejší ujednání při kupní smlouvě obsahují mnoho novinek, které mnohdy nemají základ v obchodním zákoníku. Výhradu zpětné koupě nebo výhradu lepšího kupce dříve obchodní zákoník neupravoval. Výhradou zpětného koupě a nově také výhradou zpětného prodeje se vzniká jedné straně povinnost převést na požádání věc za úplatu zpět na stranu druhou. Také výhrada lepšího je novinkou ve vedlejších ujednáních při kupní smlouvě, kterou může prodávající dát přednost lepšímu kupujícímu,

pokud se přihlásí v určené lhůtě, a o tom, kdo je lepší kupující rozhoduje vždy pouze prodávající. Koupě na zkoušku a její úprava v novém občanském zákoníku však vychází z obchodního zákoníku. Ten, kdo kupuje věc na zkoušku, kupuje s podmínkou, že věc po uplynutí lhůty schválí, a pokud si strany neujednají zkušební lhůtu, činí u movitých věcí tři dny a u nemovitých věcí jeden rok od uzavření smlouvy. (BusinessInfo.cz, 2013)

6.2 Výsledky komparace změn právní úpravy smlouvy o dílo

Smlouva o dílo obsažená v novém občanském zákoníku vychází z § 536 - § 565 obchodního zákoníku a podle nové právní úpravy je zhotovitel oprávněn dílo prodat, pokud jej objednatel včas nepřevzme.

Současná úprava smlouvy o dílo obsahuje následující změny a novinky. Dílo je dokončeno, pokud může sloužit svému účelu a pokud plní tuto funkci musí být objednatel převzato. Pokud objednatel nemá výhrady při převzetí díla, které má zjevné vady, nemusí později zhotovitel uznat reklamaci. Skryté vady je třeba reklamovat do dvou let (u stavby do 5 let). V novém občanském zákoníku není zákonná záruka 6 měsíců ani záruka na opravy 3 měsíce, záruky je třeba předem ujednat ve smlouvě. Pokud věc potřebnou ke zhotovení díla poskytne objednatel zhotoviteli, je zhotovitel povinen oznámit její případnou nevhodnost, a pokud objednatel na jejím použití stále trvá, pak mu zaniká nárok na reklamaci vad, které tím vzniknou. Cenu objednatel musí vždy zaplatit, i když nebyla předem určena, u ceny stanovené odhadem je případné překročení odhadu ceny bez zbytečného odkladu nutné oznámit druhé straně. Objednatel zvýšenou cenu může odmítnout a bez zbytečného odkladu odstoupit od smlouvy, jinak se cena považuje za schválenou. Pokud je cena díla stanovena na základě rozpočtu, nelze cenu zvyšovat, leda že se jedná o rozpočet nezávazný nebo s výhradou neúplnosti, pak lze cenu zvýšit maximálně o 10 % původní ceny. (Podnikatel.cz, 2013)

Také mez pro rozlišení kupní smlouvy a smlouvy o dílo vychází z obchodního zákoníku. Jedná se o poměrové kritérium. O smlouvu o dílo se bude jednat v případě, že jedna strana (objednatel) předala straně druhé podstatnou část materiálu, který je určen pro zhotovení věci.

7 Návrhy opatření a dopady změn

7.1 Návrhy opatření

Ke snadnějšímu sžití občanů České republiky s novým kodexem občanského zákoníku by jistě přispěly veřejné přednášky na dané téma nebo brožury dostupné v tištěné či elektronické podobě, které by obsahovaly nejdůležitější změny v současné právní úpravě.

Jako obsahově rozsáhlejší zdroj informací by v procesu implementace nové právní úpravy do běžného života veřejnosti jistě přispěla publikace, ve které by byla provedena komparace změn, jako tomu bylo v této kvalifikační práci. Publikace, která by neobsahovala pouze paragrafové srovnání, ale která by byla psaná čtivou a srozumitelnou formou.

Nejrychlejší, nejefektivnější, nejspolehlivější a nejpohodlnější by pro veřejnost bylo zřízení telefonní informační linky, kdy by jedinec byl přepojen na odborníka, který by mu poskytl odbornou radu. Již existuje celá řada právních online poraden, ale zde se na odpověď čeká v řádu několika dnů, což mnohdy není dostačující.

Při uzavírání smluv existuje snad jen konkrétní doporučení (opatření), co nejprecizněji vymezit práva a povinnosti smluvních stran ve smlouvě.

7.2 Dopady změn

Reforma nového kodexu občanského práva, který s sebou přináší řadu změn v oblasti závazkového práva, dopadá na podnikatelskou sféru především v podobě zvýšení nákladů. Jedná se o administrativní náklady na úpravu smluvních vzorů a náklady na školení zaměstnanců právního oddělení.

8 Závěr

Tématem této kvalifikační práce byly změny v novém občanském zákoníku se zaměřením na kupní smlouvu a smlouvu o dílo. Primárním cílem bylo porovnat změny v právní úpravě kupní smlouvy a smlouvy o dílo v novém občanském zákoníku s obchodním zákoníkem. Dílčími cíly pak bylo obecné pojednání o novém kodexu občanského zákoníku, podat ucelený popis kupní smlouvy a smlouvy o dílo jakožto nejběžnějších smluvních typů, porovnat obchodně právní úpravu těchto smluv v komparaci s právní úpravou nového občanského zákoníku a na závěr zanalyzovat změny v právní úpravě obou smluvních typů.

Kvalifikační práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou, ovšem v důsledku povahy tématu práce se obě tyto části vzájemně prolínají.

Zdárné zpracování práce si vyžádalo pečlivé studium odborné literatury a také konzultace s odborníky z oblasti práva. Pro mě, studentku ekonomické fakulty oboru Obchodní podnikání, bylo na počátku velice obtížné porozumět obsahu jednotlivých paragrafů a pochopit jejich vzájemné souvislosti.

Nyní, na konci své práce, jsou mé znalosti o poznání bohatší. Získala jsem lepší přehled o jednotlivých právních předpisech, které upravují kupní smlouvu a smlouvu o dílo a také o novém kodexu občanského zákoníku.

Studiem a odbornými konzultacemi nabyté informace mi umožnily naplnit všechny vytyčené cíle a nalézt odpovědi na hypotézy stanovené v úvodu práce:

Vyjadřování za použití tradičních českých výrazů činí z nového občanského zákoníku srozumitelnou právní úpravu pro širokou veřejnost. Typicky české a tradiční výrazy používané v nové úpravě občanského práva jsou bezpochyby pro širokou veřejnost srozumitelnější než odborná terminologie, ovšem mnohdy až archaická skladba vět je spíše matoucí než srozumitelná.

Nový občanský zákoník klade důraz na demokratické tradice České republiky. Ano, lze tak usoudit na základě, již zmiňovaných, tradičních českých výrazů a opírání výstavby nového kodexu o kořeny dřívějších právních předpisů na našem území.

Nový kodex občanského zákoníku přejímá celou řadu pravidel upravených v zahraniční judikatuře. Bezesporu ano. Svědčí o tom například nová systematika ustanovení, která pramení ze Švýcarska.

Dispozitivnost pravidel předkládaných v novém občanském zákoníku zabezpečuje jednodušší implementaci nového kodexu do běžného života občanů České republiky. Ano. Veřejnosti nejsou striktně daná pravidla, od kterých se nemohou odchýlit, proto si při uzavírání smluv mohou nastavit takové podmínky, které jsou pro něj vyhovující a únosné.

9 Summary and Keywords

This thesis examines changes in new Civil code, considering contract of purchase and contract for work. Primary aim of this paper is to compare changes in contract of purchase and contract for work legislation, which are both parts of new Civil code and Commercial code. Secondary goal is to discuss new Civil code in general, describe contract of purchase and contract for work, as they are both most common types of contract, then compare business-legal legislation of those contracts in comparison to legislation of new Civil code. At the end changes in both contract types legislation will be analysed.

This paper consist of theoretical and practical part, but they both relate to each other because of common topic.

It was necessary to read special studies on topic and discuss the issues with people who work in the law industry in order to successfully finish this thesis. Reading of studies and consultations helped me to fulfil the goals that have been set for this paper and find answers for the hypothesis offered in the introduction part.

Keywords: property relations, contract of purchase, contract for work, new Civil code

10 Citovaná literatura

- [1] Bezouška, P., & Piechowiczová, L. (2013). *Nový občanský zákoník - nejdůležitější změny*. Olomouc: ANAG.
- [2] *BusinessInfo.cz*. (11. červen 2013). Získáno 24. březen 2014, z Oficiální portál pro podnikání a export: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/uprava-kupni-smlouvy-dle-noveho-obcanskeho-zakoniku-35364.html>
- [3] Česká republika. (2013). *Obchodní zákoník a další zákony* (ÚZ č.925. vyd.). Ostrava: Sagit.
- [4] Eliáš, K., & kol., a. (2012). *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. Ostrava: Sagit.
- [5] Eliáš, K., & Svatoš, M. (2014). *Nový občanský zákoník*. Ostrava: Sagit.
- [6] Hons, F. (2012). Kupní smlouva v občanském právu z pohledu navrhovaného občanského zákoníku. *Diplomová práce* . Západočeská univerzita v Plzni.
- [7] Kosan, J. (2009). Dobré mravy - dobrá víra jako nutný aspekt kontraktace. *Diplomová práce* . Masarykova univerzita.
- [8] Ministerstvo spravedlnosti, Č. (2013). *Justice.cz*. Získáno 6. únor 2014, z http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/user_upload/informacni_brozury/MS_brozura_obecna_cast.pdf
- [9] *Podnikatel.cz*. (9. září 2013). Získáno 24. březen 2014, z Průvodce vašim podnikáním: <http://www.podnikatel.cz/clanky/novy-obcansky-zakonik-meni-smlouvy-o-dilo/>
- [10] Rouček, F., & Sedláček, J. (2014). *Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi*. Praha: Wolters Kluwer.
- [11] Šmehlík, P. (2010). Postup při uzavírání obchodních smluv a nejčastější právní problémy. *Bakalářská práce* . Masarykova univerzita.
- [12] Štenglová, I. (2010). *Smlouva o dílo*. Praha: C. H. Beck.
- [13] Svejkovský, J., & kol., a. (2012). *Nový občanský zákoník. Srovnání nové a současné úpravy občanského práva*. Praha: C. H. Beck.
- [14] Vaňásková, M. (2013). Kupní smlouva. *Bakalářská práce* . Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

11 Seznam příloh

- Příloha č.1 Vzorová kupní smlouva podle obchodního zákoníku
- Příloha č.2 Vzorová kupní smlouva podle nového občanského zákoníku
- Příloha č.3 Vzorová smlouva o dílo podle obchodního zákoníku
- Příloha č.4 Vzorová smlouva o dílo podle nového občanského zákoníku

KUPNÍ SMLOUVA

uzavřená níže uvedeného dne, měsíce a roku podle ustanovení § 409 a násl. zák. č. 513/1991 Sb. Obchodní zákoník v platném znění mezi smluvními stranami

firma

se sídlem

zapsaná v obchodním rejstříku vedeném....., oddíl....., vložka

jejímž jménem jedná.....

IČ:

dále jen „**prodávající**“

a

firma

se sídlem

zapsaná v obchodním rejstříku vedeném, oddíl, vložka

jejímž jménem jedná

IČ:

dále jen „**kupující**“

I.

Předmět smlouvy, nabytí vlastnictví

1.1. Předmětem této smlouvy je dodání movitých věcí prodávajícím kupujícímu, které jsou specifikovány v příloze č ... k této smlouvě. Dále jen "zboží". Kupující i prodávající souhlasně prohlašují, že je zboží na základě shora uvedené specifikace dostatečně určitě a srozumitelně určeno, zejména co do množství, druhu a kvality.

1.2. Prodávající se zavazuje dodat kupujícímu zboží podle této smlouvy a převést na něj vlastnické právo ke zboží.

1.3. Kupující je povinen zboží bez vad dodané převzít a zaplatit za něj prodávajícímu dohodnutou kupní cenu podle čl. II. této smlouvy.

1.4. Prodávající je vlastníkem zboží a nese nebezpečí škody na něm do nabytí vlastnického práva ke zboží kupujícím. Kupující nabývá vlastnické právo ke zboží převzetím zboží.

1.5. Prodávající touto smlouvou a za podmínek v ní uvedených zboží prodávajícímu prodává, kupující touto smlouvou a za podmínek v ní uvedených zboží od prodávajícího kupuje.

II.

Kupní cena

2.1. Kupní cena je stanovena dohodou smluvních stran a činí celkem,- Kč.

III.

Dodání zboží

3.1. Prodávající se zavazuje vlastním nákladem dopravit zboží do ... dnů ode dne uzavření této smlouvy do provozovny (sídla) kupujícího na adrese:, složit ho v uvedeném místě a předat je kupujícímu v obalu či obalech, umožňující bezpečnou přepravu zboží tak, aby nedošlo k jeho ztrátě, poškození či zničení. O dodání zboží upozorní prodávající kupujícího telefonicky, faxem či elektronickou poštou nejméně jeden den před jeho uskutečněním.

IV.

Odpovědnost za vady, záruka a kvalitativní podmínky

4.1. Vadou se rozumí odchylka od množství, druhu či kvalitativních podmínek zboží nebo jeho části, stanovených touto smlouvou nebo technickými normami či jinými obecně závaznými právními předpisy. Prodávající odpovídá za vady zjevné, skryté i právní, které má zboží v době jeho předání kupujícímu a dále za ty, které se na zboží vyskytnou v záruční době uvedené v bodu 4.2. Prodávající prohlašuje, že je výlučným vlastníkem zboží, že na zboží neváznou žádná práva třetích osob a že není dána žádná překážka, která by mu bránila se zbožím podle této smlouvy disponovat. Prodávající prohlašuje, že zboží nemá žádné vady, které by bránily jeho použití k obvyklým účelům.

4.2. Prodávající je povinen dodat kupujícímu zboží podle této smlouvy při dodržení kvalitativních podmínek, které jsou vymezeny státními normami vztahujícími se ke zboží (ČSN).

V.

Platební podmínky

5.1. Kupující se zavazuje zaplatit prodávajícímu kupní cenu ve výši podle bodu 2.1 ve lhůtě do dnů ode dne uzavření této smlouvy.

(Varianta: 5.1. Kupující se zavazuje uhradit prodávajícímu zálohu na kupní cenu ve výši,- Kč, ve lhůtě do dnů ode dne uzavření této smlouvy. Zbylou část kupní ceny až do výše uvedené v bodě 2.1 se zavazuje kupující uhradit prodávajícímu do dnů ode dne uzavření této smlouvy)

(Varianta: 5.1. Kupující se zavazuje uhradit prodávajícímu kupní cenu ve výši podle bodu 2.1., takto:

a) částku ve výši,-Kč předává kupující prodávajícímu při podpisu této smlouvy, což obě strany níže svými podpisy rovněž stvrzují a dále (případně: pod ztrátou výhody splátek ve smyslu § 565 občanského zákoníku, tj., že prodávající může žádat v případě prodlení kupujícího s úhradou některé splátky zaplacení celé zbývající části kupní ceny):

b) 1. splátku ve výši,-Kč na bankovní účet prodávajícího ve lhůtě do

c) 2. splátku ve výši,-Kč na bankovní účet prodávajícího ve lhůtě do

d) 3. splátku ve výši,-Kč na bankovní účet prodávajícího ve lhůtě do

e) 4. splátku ve výši,-Kč na bankovní účet prodávajícího ve lhůtě do)

VI.

Smluvní pokuta

6.1. Strany této smlouvy si sjednávají pro případ porušení i jen některé jednotlivé povinnosti prodávajícího, uvedené v bodech 3.1, povinnost prodávajícího zaplatit kupujícímu smluvní pokutu ve výši,-Kč denně za každý den trvání porušení povinností a každou porušenou povinnost.

6.2. Strany této smlouvy si sjednávají pro případ prodlení kupujícího s úhradou některé částky, k jejíž úhradě je podle bodů 5.1 a 5.2 povinen, povinnost kupujícího zaplatit prodávajícímu smluvní pokutu ve výši ... % z dlužné částky za každý den prodlení.

6.3. Smluvní pokuta je splatná do 10 dnů po vyzvání.

6.4. Povinností zaplatit smluvní pokutu, jak je specifikována v bodech 6.1 až 6.3, není dotčeno právo na náhradu škody, a to ani co do výše, v níž případně náhrada škody smluvní pokutu přesáhne. Povinnost zaplatit smluvní pokutu může vzniknout i opakovaně, její celková výše není omezena.

6.5. Povinnost zaplatit smluvní pokutu, jak je specifikována v bodech 6.1 až 6.4., trvá i po skončení trvání této smlouvy, jakož i poté, co dojde k odstoupení od ní některou ze stran či oběma stranami.

VII.

Závěrečná ujednání

8.1. Tuto smlouvu lze měnit či doplňovat pouze písemnými dodatky, podepsanými oběma stranami. Všechny v této smlouvě uvedené přílohy jsou její nedílnou součástí.

8.2. Smluvní strany po jejím přečtení prohlašují, že souhlasí s jejím obsahem, že smlouva byla sepsána určitě, srozumitelně, na základě jejich pravé a svobodné vůle, bez nátlaku na některou ze stran. Na důkaz toho připojují své podpisy.

V Českých Budějovicích dne

.....
Prodávající

.....
Kupující

Přílohy:

Specifikace zboží (k bodu 1.1.)

KUPNÍ SMLOUVA

uzavřená podle ust. § 2079 a násl. zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. v platném znění)

firma / jméno a příjmení
se sídlem / trvalé bydliště
zapsaná v obchodním rejstříku vedeném / číslo OP
jejímž jménem jedná..... / -
IČ / rodné číslo

dále jen „**prodávající**“

a

firma / jméno a příjmení
se sídlem / trvalé bydliště
zapsaná v obchodním rejstříku vedeném / číslo OP
jejímž jménem jedná..... / -
IČ / rodné číslo

dále jen „**kupující**“

uzavřeli dnešního dne tuto kupní smlouvu

I.

Prohlášení prodávajícího

Prodávající prohlašuje, že je výlučným vlastníkem předmětu koupě,
..... a jeho příslušenství, které tvoří

II.

Předmět koupě

Prodávající se zavazuje podpisem této smlouvy odevzdat kupujícímu věc (specifikovanou č. I této smlouvy), která je předmětem koupě, a umožnit kupujícímu nabýt vlastnické právo k této věci a kupující se zavazuje danou věc převzít a zaplatit prodávajícímu kupní cenu.

Společně s předmětem koupě odevzdá prodávající kupujícímu i jeho příslušenství vymezené v čl. I této smlouvy.

III.

Kupní cena

Kupní cenu sjednaly smluvní strany ve výši Kč (slovy korun českých).

IV.

Uhrazení kupní ceny

Smluvní strany se dohodly, že kupující uhradí kupní cenu prodávajícímu v hotovosti při podpisu této smlouvy.

Kupní cenu se kupující zavazuje zaplatit prodávajícímu ve splátkách takto:

- a) splátka ve výši Kč bude uhrazena v hotovosti k rukám prodávajícího při podpisu této smlouvy a
- b) splátka, doplatek kupní ceny, ve výši Kč bude uhrazen do deseti kalendářních dnů ode dne podpisu této smlouvy, a to v hotovosti na bankovní účet číslo/.....

V.

Nabytí vlastnického práva kupujícím

Kupující nabývá vlastnické právo k předmětu koupě okamžikem podpisu této smlouvy oběma stranami.

VI.

Předání a převzetí věci

Prodávající předal při podpisu této smlouvy předmět koupě dle čl. II, a to s veškerým povinným a dohodnutým příslušenstvím a vybavením, návodem a doklady nezbytnými pro jeho užívání a provoz.

VII.

Ostatní ujednání

Převzetím předmětu koupě uvedeného v čl. I této smlouvy přechází na kupující nebezpečí škody.

Prodávající výslovně ujistil kupujícího, že předmět koupě nemá vážné závady nad rámec obvyklého opotřebení. Prodávající dále prohlašuje, že na předmětu koupě

neváznou žádné dluhy, zástavní práva nebo jiné právní povinnosti. Prodávající se zavazuje poskytnout kupujícímu veškerou součinnost nezbytnou k zapsání kupujícího jako vlastníka v registru (*např. vozidel*).

Kupující prohlašuje, že byl seznámen se stavem prodávané věci a tento si řádně prohlédl a v tomto stavu jej přijímá.

VIII.

Závěrečná ustanovení

Smluvní strany prohlašují, že jsou plně svéprávné k právnímu jednání, že si smlouvu před podpisem přečetly, s jejím obsahem souhlasí a na důkaz toho připojují své podpisy.

Tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu oběma smluvními stranami.

Tato smlouva byla vyhotovena ve dvou stejnopisech, z nichž každá smluvní strana obdrží po jednom vyhotovení.

Práva a povinnosti zde neupravené se řídí příslušným ustanovením zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v platném znění.

V Českých Budějovicích dne

.....

Prodávající

.....

Kupující

SMLOUVA O DÍLO

podle § 536 a následujících zákona 513/1991 Sb., Obchodní zákoník v platném znění

Po předchozím projednání a dohodě uzavírají smluvní strany:

jméno, sídlo:

zastoupení:

IČ:

DIČ:

bankovní spojení:

dále jen „objednatel“

a

jméno, sídlo:

zastoupení:

IČ:

DIČ:

bankovní spojení:

dále jen „zhotovitel“

tuto smlouvu o dílo.

I.

Předmět smlouvy

1. Podle této smlouvy provede zhotovitel pro objednatele práce a činnosti v tomto rozsahu:
2. Plnění smlouvy bude splňovat všechny technické požadavky a normy. Zhotovitel potvrzuje, že pro všechny, i dílčí, pracovní postupy plnění této smlouvy má potřebnou kvalifikaci i technické vybavení.
3. Zhotovitel provede dílo sám, bez účasti třetích osob. *(za účasti třetích osob, přitom však odpovídá objednateli díla sám a plně za předmět této smlouvy a ostatní ze smlouvy vyplývající závazky)*

II.

Termín a místo plnění

1. Termín splnění předmětu této smlouvy je do 20.. .
2. Smlouva je splněna dnem podpisu záznamu o předání a převzetí díla zástupci smluvních stran.
3. Místem plnění je na adrese objednatele.

III.

Cena a platební podmínky

1. Za splnění předmětu této smlouvy zaplatí objednatel zhotoviteli dohodnutou cenu, a to Kč, slovy Součástí této ceny je DPH, sazba .. %, dále dopravné, instalace, zaškolení, zkušební provoz, cestovní náhrady,
2. Objednatel souhlasí s dílčí fakturací potvrzených a pověřeným zástupcem převzatých částí díla v průběhu plnění. Konečné vyúčtování potom provede zhotovitel do 10 dnů po podpisu protokolu o předání a převzetí díla.
3. Dílčí i konečné vyúčtování provede zhotovitel formou daňového dokladu, který bude mít všechny náležitosti stanovené zákonem. Doba splatnosti .. dnů od převzetí daňového dokladu.
4. Dnem zaplacení je datum předání příkazu k provedení úhrady pobočce bankovního ústavu objednatele.
5. Objednatel se stává vlastníkem předmětu díla, případně jeho části, dnem zaplacení daňového dokladu.

IV.

Záruční doba a podmínky

1. Na předmět této smlouvy poskytuje zhotovitel objednateli záruční dobu v délce měsíců (roků).

2. Záruční doba začíná běžet dnem podpisu záznamu o splnění, předání a převzetí díla.
3. Vady díla bude objednatel v průběhu záruční doby reklamovat písemně na adrese zhotovitele. Zhotovitel bezplatně odstraní reklamovanou vadu v místě objednatele v dohodnutém termínu. O dobu odstraňování vady se prodlužuje záruční doba.
4. Případné neodstranitelné vady, které budou bránit užívání předmětu smlouvy, nahradí zhotovitel objednateli novým, bezvadným plněním.

V.

Součinnost objednatele

1. Pro splnění předmětu této smlouvy poskytne objednatel zhotoviteli nezbytnou součinnost v tomto rozsahu:
.....
2. Omezení nebo neposkytnutí součinnosti dle odst. 1 neovlivní kvalitu plnění předmětu této smlouvy, může se však projevit v prodloužení termínu plnění. Na takovou okolnost je zhotovitel povinen písemně a neprodleně upozornit objednatele, současně s návrhem nového termínu plnění.

VI.

Ostatní ustanovení

1. Změny této smlouvy jsou možné pouze po vzájemné dohodě smluvních stran, a to formou písemného dodatku.
2. Za nesplnění termínu plnění dle čl. II zaplatí objednateli sankci ve výši 0,05 % z celkové ceny díla za každý i započatý den prodlení. Sankci zaplatí zhotovitel na účet objednatele do 10 dnů ode dne vyúčtování sankce.
3. Za prodlení s úhradou daňového dokladu zaplatí objednatel zhotoviteli na jeho účet sankci ve výši 0,05 % dlužné částky, a to za každý i započatý den prodlení. Sankci zaplatí objednatel na účet zhotovitele do 10 dnů ode dne převzetí vyúčtování sankce.

4. Objednatel si vyhrazuje právo průběžně kontrolovat provádění díla. Na zjištěné nedostatky upozorní písemně zhotovitele a požádá o jejich odstranění. Takové žádosti je zhotovitel povinen vyhovět.
5. Bez vědomí a písemného souhlasu objednatele neposkytne zhotovitel předmět této smlouvy, ani jeho část, ani žádné informace s předmětem smlouvy související, žádné třetí osobě.
6. V ostatním, ve smlouvě neuvedeném, se na tuto smlouvu vztahují ustanovení Obchodního zákoníku v platném znění.
7. Smlouva je vyhotovena ve 4 stejnopisech, každý s platností originálu. Objednatel obdrží dvě vyhotovení, zhotovitel také dvě.
8. Na znamení bezvýhradného souhlasu s obsahem a zněním této smlouvy připojuje zástupce objednatele i zástupce zhotovitele svůj podpis.

V Českých Budějovicích dne

.....

Objednatel

.....

Zhotovitel

SMLOUVA O DÍLO

uzavřena dle § 2586 a následujících zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku

mezi

firma / jméno a příjmení
se sídlem / trvalé bydliště
zapsaná v obchodním rejstříku vedeném / číslo OP
jejímž jménem jedná..... / -
IČ / rodné číslo

dále jen „objednatel“

a

firma / jméno a příjmení
se sídlem / trvalé bydliště
zapsaná v obchodním rejstříku vedeném / číslo OP
jejímž jménem jedná..... / -
IČ / rodné číslo

dále jen „zhotovitel“

I

Předmět smlouvy

Na základě této smlouvy se zhotovitel zavazuje za podmínek obsažených v této smlouvě, na své nebezpečí a v níže uvedeném termínu provést pro objednatele dílo, které spočívá v (dále jen „dílo“), v rozsahu položkového rozpočtu, který je nedílnou přílohou č. 3 této smlouvy a objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu za provedení díla podle podmínek této smlouvy.

Změny nebo vícepráce požadované objednatelem, pokud znamenají zvýšení rozsahu dodávek nebo prací, objednatel zadá u zhotovitele. Na tyto práce se nevztahují termíny dokončení a ceny díla dle této smlouvy.

Případné neprovedené práce budou zúčtovány v konečné faktuře.

II

Doba a místo plnění

Zhotovitel se zavazuje řádně provést dílo v sídle objednatele a na své nebezpečí v následujících termínech.

Termín zahájení prací:

Termín dokončení prací:

III.

Cena za dílo

Cena díla v rozsahu této smlouvy:

Cena	bez DPH	DPH	Celkem

IV

Platební podmínky

Cena díla bude proplacena následujícím způsobem: záloha ve výši % smluvní ceny bude uhrazena nejpozději do dnů ode dne podpisu této smlouvy, měsíční fakturace a následná úhrada bude prováděna na základě soupisu skutečně provedených prací odsouhlaseného objednatelem až do výše % ceny díla, po protokolárním předání a převzetí díla a odstranění případných vad a nedodělků z přejímky díla bude vystavena konečná faktura, ve které bude vyúčtováno zbylých % ceny díla a v této faktuře bude vyúčtována i daň z přidané hodnoty. Splatnost faktur bude vždy dnů od jejich doručení do sídla objednatele, objednatel splní svou platební povinnost v den, v němž bude příslušná částka připsána na bankovní účet zhotovitele.

Faktury zhotovitele musí obsahovat zejména tyto náležitosti: označení faktury a čísla IČO a DIČ, název a sídlo zhotovitele a objednatele, včetně čísel bankovních účtů, číslo smlouvy, předmět plnění, cena provedených prací, DPH v plné výši – pouze v konečné faktuře, datum uskutečnění zdanitelného plnění, účtovaná částka, den vystavení a splatnosti faktury, v příloze výkaz a výměr nebo soupis provedených prací.

Objednatel může fakturu vrátit, bude-li obsahovat nesprávné údaje. V tomto případě se hledí na fakturu jako na nedoručenou.

V

Závazky zhotovitele

Zhotovitel je povinen provést dílo, tj. veškeré práce dodávky kompletně, v patřičné kvalitě a v termínech sjednaných v této smlouvě. Požadovaná výborná kvalita je vymezena obecně platnými právními předpisy, včetně norem a podzákonných právních předpisů. Pokud porušením těchto předpisů vznikne škoda objednateli nebo třetím osobám, nese ji pouze zhotovitel.

Zhotovitel se zavazuje dodržovat bezpečnostní, hygienické, protipožární a ekologické předpisy a normy na pracovištích objednavatele.

Zhotovitel se seznámí s riziky na pracovištích objednavatele, upozorní na ně své pracovníky a určí způsob ochrany a prevence proti úrazům a jinému poškození zdraví.

VI

Závazky objednavatele

Objednatel se zavazuje předat zhotoviteli ve stavu, který je způsobilý k řádnému provádění díla nejpozději dne

VII

Převzetí díla

Zhotovitel vyzve písemně objednatele na adrese k doručování k předání a převzetí díla minimálně 5 pracovních dnů před termínem předání.

Dílo vymezené čl. I této smlouvy bude splněno řádným a včasným provedením díla stvrzené protokolárním předáním objednateli.

Objednatel je povinen dílo převzít pouze v případě, že na něm nebudou v době převzetí zjištěny žádné podstatné vady a nedodělky či jiné nedostatky bránící řádnému využívání díla. Tyto definované vady a nedodělky budou uvedeny v předávacím protokolu s dohodnutými termíny jejich odstranění.

Zhotovované dílo je od počátku výstavby ve vlastnictví objednatele. Odpovědnost za škody nese po celou dobu zhotovování díla do předání díla objednateli zhotovitel.

VIII

Záruka za dílo

Zhotovitel poskytne na dílo podle této smlouvy záruku v délce měsíců ode dne převzetí díla podle této smlouvy.

Práva a povinnosti při uplatňování vad díla se řídí příslušnými ustanovením zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zjistí-li objednatel během záruční doby, že dílo vykazuje vady nebo neodpovídá podmínkám této smlouvy, vyzve písemně zhotovitele k jejich odstranění. Zhotovitel je povinen písemně se vyjádřit k reklamaci do ... pracovních dnů od jejího obdržení a do dalších ... pracovních dnů od tohoto vyjádření zahájit odstranění vad. V případě, že charakter a závažnost vady neumožní zhotoviteli dodržet shora uvedenou lhůtu, dohodnou se strany písemně na lhůtě delší. V případě opodstatněně neuznané vady provede zhotovitel její odstranění za úplatu. Zhotovitel se zavazuje nést veškeré náklady s dostavením se na místo a odborným posouzením všech reklamovaných vad.

Nenastoupí-li zhotovitel k odstranění reklamované vady do ... pracovních dnů od jejího nahlášení a havárie do 24 hodin od jejího nahlášení, je objednatel oprávněn pověřit odstraněním vady nebo havárie třetí osobu a náklady s tím spojené půjdou k tíži zhotovitele, s čímž zhotovitel vyjadřuje svůj souhlas. V tomto případě je zhotovitel povinen uhradit objednateli zároveň smluvní pokutu ve výši Kč za každý takový případ. Zhotovitel je povinen tyto náklady a smluvní pokutu uhradit do 30 dnů poté, co jejich vyúčtování obdržel od objednatele.

IX

Smluvní pokuty

Smluvní strany se dohodly, že zhotovitel bude platit objednateli smluvní pokutu za nedodržení konečného termínu dokončení a předání díla % ze smluvní ceny za každý den prodlení a objednatel bude platit zhotoviteli smluvní pokutu za prodlení s placením faktur dle čl. V této smlouvy ve výši % z dlužné částky za každý den prodlení.

Splatnost smluvních pokut je Dní, a to na základě faktury vystavené oprávněnou smluvní stranou smluvní straně povinné. V případě, že vznikne povinnost platit smluvní pokutu oběma stranám, může být proveden na základě písemné dohody zhotovitele a objednatele jejich zápočet.

X

Ostatní podmínky smlouvy

Objednatel je oprávněn kontrolovat, zda práce jsou prováděny v souladu se smluvními podmínkami, projektovou dokumentací, příslušnými normami, obecnými právními předpisy; upozorňovat na zjištěné nedostatky; dát pracovníkům zhotovitele příkaz k zastavení prací v případě, že zástupce zhotovitele není dosažitelný a je-li ohrožena bezpečnost prováděného díla, život nebo zdraví, nebo hrozí-li jiné vážné škody.

Zhotovitel nese do předání předmětu smlouvy objednateli veškerou odpovědnost za škodu na realizovaném díle, materiálu, zařízení, jiných věcech určených do objektu nebo k jeho výstavbě zajišťovaných zhotovitelem, jakož i za škody způsobené v důsledku svého zavinění třetím osobám.

Zhotovitel svým podpisem potvrzuje, že objednateli předloží do dnů od podpisu této smlouvy pojistnou smlouvu na pojištění odpovědnosti za případné škody způsobené v rámci provádění prací dle této smlouvy o dílo, a to s pojistným plněním ve výši Kč. V případě, že taková pojistná smlouva nebyla sjednána, zakládá to možnost straně objednatele odstoupit od této smlouvy anebo sjednat vlastní pojistnou smlouvu, přičemž povinné platby budou odečteny z ceny díla dle této smlouvy.

XI

Vzájemný styk a doručování

Všechna oznámení podle této smlouvy budou dáována písemně a budou doručena osobně doporučenou poštou se zaplaceným poštovním nebo doručena uznávanou kurýrní službou, ve všech případech stranám této smlouvy na jejich příslušné adresy uvedené níže nebo na takové adresy, které si strany sdělí podle ustanovení této smlouvy. Jakékoli oznámení, které má být podle této smlouvy podáno, se bude považovat za doručené jeho převzetím nebo odmítnutím nebo třetím dnem uložení písemnosti na poště, a to podle toho, která ze skutečností nastane dříve.

XII.

Odstoupení od smlouvy

Ohrozí-li nebo zmaří-li zhotovitel realizaci dohodnutého díla, nebo podstatným způsobem poruší tuto smlouvu, má objednatel právo od této smlouvy odstoupit.

Mezi důvody, pro něž lze od smlouvy odstoupit patří zejména prodlení zhotovitele delší než dnů v dílčích pracích dle harmonogramu, bude-li sjednán, nesplnění objemu díla zhotovitele v rozsahu % v polovině sjednané lhůty, prodlení zhotovitele delší než dnů se zahájením prací, soustavné nebo zvlášť hrubé porušení provozních podmínek pracoviště zhotovitelem, k jejichž dodržování se zhotovitel v této smlouvě zavázal, soustavné nebo zvlášť hrubé porušení podmínek jakosti díla, zhotovitel bude v likvidaci, na jeho majetek byl prohlášen konkurs, proti zhotoviteli bylo zahájeno a probíhá insolvenční řízení, zhotovitel nepředložil pojistnou smlouvu dle této smlouvy objednateli.

XIII

Zvláštní ujednání

Smluvní vztahy vyplývající z této smlouvy se řídí českými obecně závaznými předpisy, skutečnosti výslovně neupravené touto smlouvou se řídí především občanským zákoníkem a předpisy souvisejícími.

Všechny spory vzniklé v souvislosti s touto smlouvou a jejím prováděním se smluvní strany pokusí řešit cestou vzájemné dohody.

XIV

Závěrečná ustanovení

Tuto smlouvu lze změnit či doplňovat pouze formou písemných dodatků odsouhlasených oběma smluvními stranami.

Tato smlouva se vyhotovuje ve dvou stejnopisech s platností originálu, z nichž po jednom obdrží objednatel i zhotovitel.

Tato smlouva nabývá účinnosti dnem podpisu obou smluvních stran

Přílohy: 1. Výpis z obchodního rejstříku objednatele
 2. Výpis z obchodního rejstříku zhotovitele
 3. Položkový rozpočet

V dne

Objednatel:

V dne

Zhotovitel:

